

н о с м о

НЕБА

половину
отримує
вуличний розповсюджувач

10 грн

#27

МИСТЕЦТВО ОБОРОНИ

придбавши цей журнал, ви допоможете бездомним людям

ПРОСТО НЕБА – незалежний вуличний журнал, який розповсюджують на вулицях Львова безпритульні та соціально виключені особи.

НАША МЕТА

Метою розповсюдження журналу є залучення до соціальної інтеграції людей, що перебувають у скрутних життєвих обставинах. Девізом ПРОСТО НЕБА є «Працювати, не жебракувати». Ми схилиємося до думки, якщо людина взялася розповсюджувати журнал, вона прагне насамперед змінити своє життя. Крім того, це унікальна можливість покращити своє фінансове становище.

ЯК МОЖНА РОЗПОВСЮДЖУВАТИ ЖУРНАЛ
Якщо Ви – бездомна чи безробітна людина і бажаєте розповсюджувати журнал, звертайтеся у пункти розповсюдження:

ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69
Центр обліку та нічного перебування
бездомних громадян
Вул. Кирилівська, 3-а

СПІВПРАЦЯ З ПРОСТО НЕБА

Ми завжди відкриті до співпраці як із соціально незахищеними верствами, так і з письменниками, художниками, фотографами та багатьма іншими, хто став на шлях боротьби проти бідності та соціальної несправедливості. Усі матеріали в журналі – добра воля дописувачів і волонтерів видання. Винагороди за подані до друку матеріали немає. Редакція залишає за собою право не повертати, не рецензувати надіслані матеріали і не погоджуватися з думкою авторів.

Запрошуємо рекламодавців до розміщення соціальної реклами, що пропагує здоровий спосіб життя та сприяє ефективному вирішенню актуальних проблем міста.

ПРОСТО НЕБА є членом Міжнародної асоціації вуличних видань. Проект реалізує ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя».

ПРОСТО НЕБА №27. МИСТЕЦТВО ОБОРОНИ

ЗМІСТ

Олеся Саноцька. Війна робить нас добрішими	3
«Залишатися людиною на будь якій стороні», або наші в АТО	4
After dark від Григорія Семенчука	5
Інтерв'ю з Йосипом Лосем	6
Пігулка від голови від Миколи Шаповського	9
Мар'яна Соха. Українці діаспори для українського війська	10
Кароліна Козюра. Бути бездомним у США	11
Інтерв'ю з Алімом Алієвим	12
Мар'яна Соха. Патріотична соціальна мережа	15
Маріанна Білик. Проекти Львівської освітньої фундації на Сході	16
Вірші: Юрко Вовкогон	20
Вірші: Богдан Боденчук	22
Євгенія Сенік. Je suis Donbass	24
Гаська Шиян. Пенетрація	26
Ростислав Шпук. Фактор Франика	28
Юліана Паранько. Ваня та Ігор їхали додому	30
Інна Анісімова. Лист В АТО	33
Стріт вол. Стіни можуть говорити	34
Соціальний ліфт від Оксани Васьків-Кукул	36
Як Ви можете допомогти бездомній людині	37

International
Network of
Street Papers

Проект реалізується за фінансової підтримки
Міжнародного руху «Емаус»

НАШІ КОНТАКТИ

ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
79495, м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69
Сторінка в Інтернеті www.emaus-oselya.org
E-mail: prosto_neba@yahoo.com
Тел./факс 032 296 33 03

Свідоцтво про державну реєстрацію
ЛВ №925/178р від 02.10.2009
Тираж – 3 000 примірників

Випускові редактори
Григорій Семенчук, Мар'яна Соха

Дизайн і верстка
Юрій Іздрик

ПРАВИЛА РОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ

1. Розповсюджувач має бути ввічливим, проявляти повагу до покупців та інших розповсюджувачів.
2. Розповсюджувач розповсюджує журнал відповідно до вартості, вказаної на обкладинці.
3. Розповсюджувач не має нав'язувати покупцеві журнал, а поважати його вибір придбати його, або ні.
4. Розповсюджувач обов'язково мусить мати при собі посвідчення розповсюджувача.

Увага: Якщо розповсюджувач знаходиться у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, не беріть у нього журнал.

ВІЙНА РОБИТЬ НАС ДОБРІШИМИ

Спільнота «Оселя» переживає військові події в нашій країні разом зі всіма. Намагаємось зберігати спокій, жити і розвиватися, допомагати фронту в міру своїх можливостей. До нас тепер, крім малозабезпечених громадян міста, за одягом та меблями приходять і переселенці зі Сходу України. Їм не тільки треба дати речі, але і поговорити, розрадити, зрозуміти. Війна, як не дивно, дала можливість почати руйнувати той мур, який історично склався між нами. І це добре...

Розмовляла зі старшою жінкою з Луганська, якій у такому віці довелося залишити дім і жити в готелі біля Львова. Каже що закінчила українську школу і через те мала проблеми зі вступом у ВУЗ, бо там усі іспити приймали російською. Навчилася, вступила, працювала, а зараз без дому, без сім'ї. Має надію, що тут знайде пристановище. Але де? На роботу не візьмуть, а пенсія для того, щоб винайняти квартиру замала...

Отакі долі. Ще одна біженка, жіночка 40-45 років. Українську розуміє, але демонструє що важко, нібито я розмовляю на якомусь древньому діалекті мешканців високогір'я Карпат. Каже, що їй все одно яка влада, головне, щоб не стріляли. Я спочатку осуджую (як то є по-людськи, по-галицьки), а потім вона каже, що до кінця не хотіла виїжджати з Донецька, але коли за метрів 500 від неї дитині відірвало ноги, зібралася і поїхала до Львова. Живе також в готелі. Мій критицизм відразу пропав. Частина її знайомих втекли в Росію, каже там дають роботу, а наша влада нічого не дає.

Подумала собі, як добре, що ми в нашій Спільноті вчимося розуміти, що не треба чекати, поки влада дасть, треба робити свої робочі місця, треба будувати свою країну і як камінчик вкладати у велику мозаїку українського життя.

Війна... Добровольцем пішов на фронт мешканець нашої Спільноти Василь Клушин і ми вболіваємо за нього. Допомогли йому з обмундируванням. Зараз у відпустці. Лікується. А потім знову на війну. Спільнота радо долучається до допомоги молодіжній ініціативі при Львівській Освітній фундації – будівельним таборам в Краматорську. Там молоді люди з цілої України допомагають відновити розбиті війною будинки. Організація «Емаус-Гельсінкі» також підтримала їхню ініціативу. Тішимося, що маємо таких гарних побратимів в «Емаусі». На Великодній сніданок цього були запрошені не лише найбільш необхідні мешканці нашого міста, а також переселенці зі Сходу.

Війна також змусила нас затягнути ремінці і ще більше працювати: подорожчали продукти, благодійники вже почали менше підтримувати нашу діяльність у допомозі найбільш необхідним. Наприклад, ресторан, який протягом трьох років варив суп для Осередку підтримки безпритульних, куди люди з вулиці приходять помитися і попрати свій одяг, вимушений був перестати це робити. Купуємо тепер «Мівіну», поки вистарчить на це грошей. Міська рада також зменшила фінансування цього ж Осередку з 20 000 грн на рік до 9500. Але ми українці звикли до труднощів і звикли виживати. Найголовніше, щоб ми не відновили своєї звички перекладати свою відповідальність на інших і тоді будуть шанси перемогти.

Війна – це також внутрішня боротьба кожного з нас. Кожен веде свою власну війну, бо у Спільноту поприходили ми різні, з різним життєвим досвідом, з різними переконаннями та звичками. Ця війна робить нас дорослішими, відповідальнішими, терпимішими, мудрішими і, як не дивно, добрішими...

Олеся Саноцька – виконавчий директор «Оселі»

«ЗАЛИШАТИСЯ ЛЮДИНОЮ НА БУДЬ-ЯКІЙ СТОРОНІ»

АБО

НАШІ В АТО

Василь Клушин – це людина з великим добрим серцем і один з тих мешканців «Оселі», якому успішно вдалося налагодити самостійне життя. Зараз він повернувся із зони АТО, де служив у складі Збройних Сил України. Останній місяць Василь перебував у лікарні. Якраз у день нашої розмови його мали випускати. Далі – місяць на реабілітацію, а потім знову на війну. Якщо все не закінчиться. Адже ми усі найдужче зараз хочемо тільки цього.

Питання, які я ставила Василю, свідомо не наводжу, бо так читається цікавіше. Мені здається, що у Василя є талант напрочуд просто і зрозуміло говорити про складні речі, тож вірю, що ми колись почитаємо книгу його спогадів. А ось невеликий уривок:

«У травні я пішов з «Оселі», знайшов роботу в галузі сільського господарства, мені одразу надали житло, а вже в серпні добровільно пішов у військкомат. Наступного дня мене відправили в частину, далі місяць підготовки і на передову. Там всі по духу люди мені близькі, неважливо рядовий чи сержант, чи старший офіцер, вони всі мої брати. Війна дуже поєднує людей. В мене вже був досвід раніше і ця війна нічим не відрізняється від будь-якої іншої. Молодим хлопцям, які вперше таке бачать буває тяжко, я намагаюсь їм допомогти. А мені наприклад усі говорять: «Василь, ти повернувся ще кращий ніж був!»

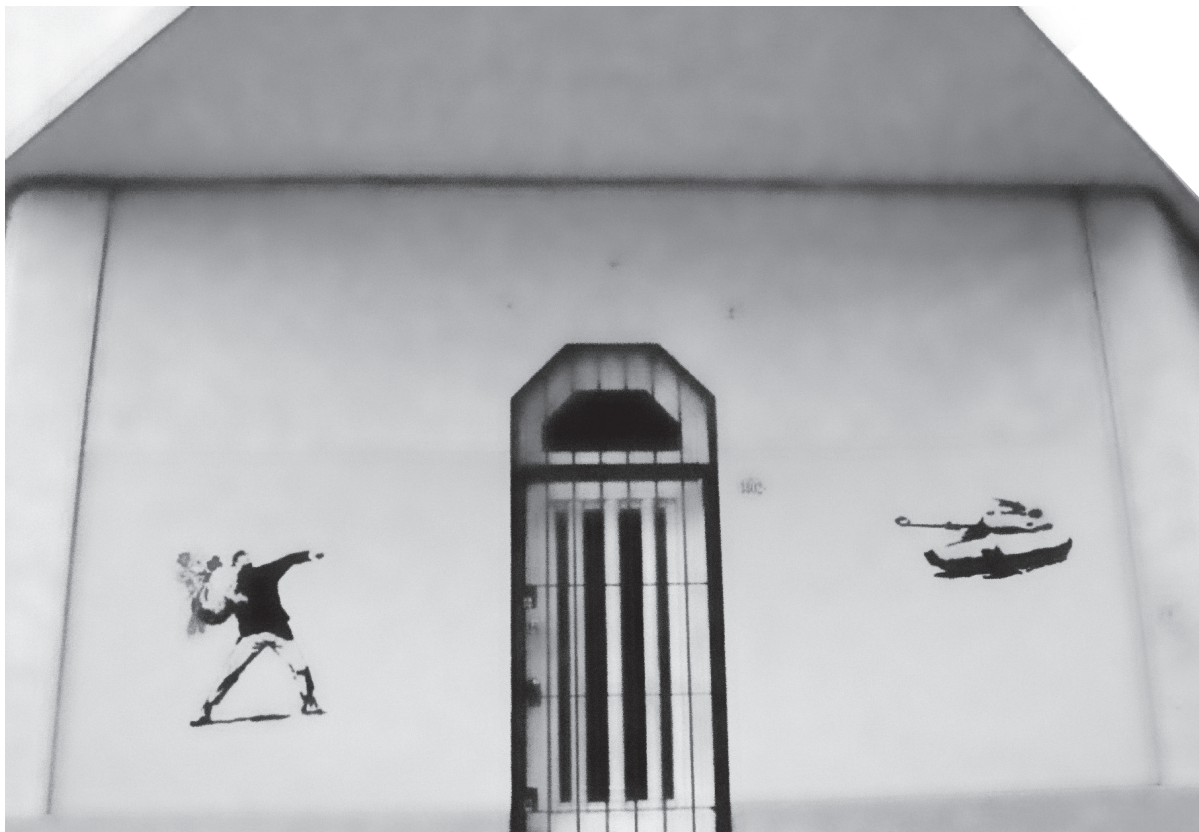
Я почав самостійне життя в 14 років. Було багато всього, інколи дати стимул до змін в житті може навіть злість, коли просто намагаєшся щось комусь довести. Аналізуючи, дивишся на себе по-дорослому і розумієш: на якій би ти не був стороні, маєш залишатися людиною. Що це означає?

Насамперед, повага до самого себе та оточуючих, допомога людям і постійна праця над собою. Я вже багато років не вживаю алкоголь, веду активний спосіб життя і почуваю себе так ніби мені 20 років. Кожна людина – сама фахівець власного життя.

Які мрії після перемоги? Як і в інших людей: родина, затишок, душевний спокій від того, що ти впевнений у завтрашньому дні.

Якщо людина має бажання, то завжди буде прагнути кращого. Я можу з гордістю сказати, що я дуже багато зробив доброго за останні чотири роки, що прожив в «Оселі». Кожен завжди може переглянути своє минуле, погодитись з тим, що є і використати свій резерв можливостей. Людина – це поклад ресурсів, й може сама навіть не здогадуватися чого може досягнути.

Розмовляла Інна Анісімова

AFTER DARK

від Григорія Семенчука

ВІЙНА І «МИР»

*– Мамо, а що таке «перемир'я»?
– Перемир'я – це коли щодня вмирають
двоє українських вояків, а генерали звітують про мир.
З народної творчості*

Поки генерали звітують про мир, країна і далі живе війною. Депутати продовжують влаштовувати цирк, президент погрозливо і суворо дивиться на нас з телеекранів, люди, панікуючи, купують і продають долари, змітають з полиць гречку і сіль. Усе здавалося б нормально. В принципі нічого не змінилося. Усе по-старому. Тільки війна, точніше – АТО, а взагалі – «мир». За цей рік ми стали товстошкірими. Смерті, теракти і навіть 500 тіл мирних жителів у підвалах Дебальцево, усе це – буденність для кожного з нас.

Але є люди, які змінили свій звичний спосіб життя. Їх не цікавить рада, Президент і проблеми з курсом. Вони взяли до рук зброю і сміливо стали на захист нашої держави. У холоді, голоді, з недостатнім забезпеченням і застарілим озброєнням, ці люди переживають ночі і дні під артилерійські і стрілецькі обстріли «самоозброєних» повстанців. Вони вже ніколи не стануть такими, як були. Їхні очі бачили те, чого не бачили ми з вами: вони бачили війну і тепер спостерігають за миром – нічого не змінюється. Отже чи існує цей мир? Чи існував він протягом V • років після першої світової?

Ці питання навряд чи ставлять собі депутати та Президент. Мислення нашої влади занадто далеке від справжніх людських проблем і переживань. Їхнє завдання – подобатися електорату, створювати імідж, отримувати нові сфери впливу. Та, на жаль, наші нові обранці у трошки гіршому становищі, ніж їхні «папередніки», лише через те, що тепер в Україні вогнепальною зброєю вміють користуватися уже значно більше людей, ніж це було рік тому. І саме тому часу у них набагато менше.

«Все нормально, Грицю, вже в Артемівську. Цілу ніч виходили, без втрат. Страшно було настільки, що навіть не відчувалося страху. Ніби потрапили в кіно», – каже мені друг наступного дня після закінчення дебальцівської операції. Чую його голос і не впізнаю його, зазвичай життєрадісного і веселого. У кожній вимовленій ним літері – ненависть до війни, чи то пак «миру». В цей час, на екрані Президент звітуватиме про надуспішну операцію у Дебальцевому і про чергову перемогу українських військових. Чи перетнуться врешті-решт ці дві паралельні реальності – реальність війни і реальність миру?

QUO VADIS, ЄВРОПО?

QUO VADIS, ЄВРОПО?

«Як відомо, історія повторюється», – кажуть прихильники циклічної концепції бачення історії. «Якщо історія й повторюється, то у «відфільтрованому» вигляді – з меншою кількістю воєн, пригнічень суспільства та його цілеспрямованого нищення», – таке заперечення виголосять прихильники лінійної концепції (з прогресивним спрямуванням).

Чому Європа нині така пасивна у питанні війни на сході України та до чого це може призвести?

Думки з приводу лінійності – циклічності історії, розпаду Росії, геополітичної ситуації, у якій нині опинилася Україна, її ролі у історії Європи та як зупинити російську агресію, читайте у інтерв'ю із завідувачем кафедри міжнародної журналістики ЛНУ ім. І.Франка Йосипом Лосем.

Пане Йосипе, якою Ви бачите роль України у Європі та на геополітичній карті світу?

Україна має стати каталізатором об'єднання Східної і Західної Європи. Ми за останні 350 років перемогли у світоглядній війні. Ми ідентифіковані. Це стан, якого досягають крок за кроком. Геродот говорив, що найважливіша проблема – ідентифікація. Просто треба повірити у себе.

Сьогодні у Європі народжується ідея міцного європейського центру на основі національно-релігійних вартостей. Там вже відмирає довгий час поширювана ідея мультикультуралізму, адже починають розуміти проблему ідентичності (бо є загроза ісламізації, китаїзації). Нова ідея полягає у тому, що кожен народ має свої ідентичні риси. Європа – це букет націй. Без будь-якого із об'єднаних у європейську спільноту народу цей букет неповний. Стати квіткою у цьому букеті – це той напрямок, у якому нині має рухатись Україна. Для цього країна має зміцнитись національно, економічно, духовно.

Де Голль проповідував концепцію «Європа від Атлантики до Уралу». Цю концепцію треба розуміти як поширення європейських вартостей, цінностей. Йдеться про Європу націй, а не про поширювану Брюсселем бюрократію. Вона сьогодні як другий Радянський союз: нав'язує об'єднаним народам що вони мають робити, знищує всі цінності: історію, релігію, культуру.

6 *Сьогодні у Європі спостерігаємо, як Ви зазначили, ісламізацію, як наслідок попередньої політики мульт*

тикультуралізму. В той же час деякі історики стверджують, що нинішня Росія може розгорнути в тій же ж Європі масштабну війну. Як спрямувати енергію Росії з потенційної деструкції, руйнування світу у конструктивне русло? Адже вона може відіграти почесну роль посередника між Західним і Східним світом...

У Росії нестійке історичне підґрунтя, тому там звикли переписувати історію. Зокрема, їхні історичні підручники приписують собі епоху Київської Русі. Росія розпадеться через владу. Як то кажуть, перед смертю чорт казиться. Але шкода людей, шкода росіян, які стали заручниками обставин.

Щодо ісламізації, то вчені роблять прогнози, що до 2060-го року найбільші країни ЄС будуть повністю ісламізовані. Мультикультуралізм – це загроза для ідентичності європейських націй. Як цьому запобігти? Віра. Іван-Павло II недаремно великого значення у порозумінні між націями і народами, між представниками різних релігійних організацій надавав вірі. Людина – істота релігійна. Європа нині атеїстична та шукає зиску. Навіть у сьогоднішній ситуації з конфліктом в Україні там думають про вигоду і що вони будуть з того мати, а не мислять категоріями милосердя. Та ж ближній гине! Стріляють у дітей. Ядерна зброя нічого не вирішує. Вирішує людяність. Тільки добрий народ ядерну зброю віддасть, як це зробила Україна у 1994-му.

Андрій Сахаров, співторець водневої бомби, у своїй «Пам'ятній записці» закликав до створення комітету

QUO VADIS, ЄВРОПО?

QUO VADIS, ЄВРОПО?

миру. До цього комітету мають входити представники культури, як об'єднуючої, на відміну від політики, сфери. Як Вам така ідея і як Ви собі уявляєте її втілення?

Я, безперечно, за створення такого комітету. Андрій Дмитрович закликав не мовчати. Думаю, саме цим і мають займатися представники такого комітету миру. Коли правдива інформація дійде до пересічного європейця, він трансформує свою думку щодо ситуації в Україні і укріпить свої проукраїнські позиції.

Чому так сталося, що лівова частка населення Донбасу готова перейти на бік ворога?

Насамперед хочу зазначити, що більшість населення східної України є патріотами України. Що ж стосується тих, хто має проросійські погляди, то згадаймо голод 1932-33 років. Радянська влада спершу зморила голодом корінних українців, а потім на їх місце заселила або кримінальний елемент із тепер сусідньої держави або тих, для кого ця земля є чужою. І у них з допомогою не просто доступних, а масово поширених там російських ЗМІ, «вклепали» стереотип, що на західній Україні бандерівці-фашисти. Стереотипи ж, як відомо – стійкі образи. Аби їх викоринити, потрібна копітка терпелива робота і пояснення. Якщо східнякам подати правдиву інформацію, більшість із них покається і перейде на нашу сторону. Перейде на бік правди. Путін є, а завтра Путіна не буде. А нам треба думати як у майбутньому жити із сусідами.

Чи можна уникнути повторюваності війни і як спрямувати хід історії з циклічного русла у прогресивне лінійне?

З одного боку, історія циклічна, але з іншого – лінійна. Час від часу українці втрачали державність, але з часом її відвоювали. У нас закладена революційність. Арнольд Тойнбі писав у 12-томнику, що індоєвропейська цивілізація зародилася на наших землях, тому ми є прадавня нація. Те, що нині нашу землю охопив хаос, гинуть люди – це історичний процес. Жодній нації у боротьбі за власну державність не вдалося цього уникнути.

Щодо спрямування у прогресивне русло... Треба відділити зерно від полови і керуватися основоположним принципом – не людина в центрі світової системи, а Бог. Ми разом з ним творимо світ. Богу маріонетки не потрібні. Йому потрібні творці.

Нині в Україні народжується нова цивілізація. Вона почалась на Майдані. Одна німецька газета написала, що в буремному 2014-му на наших теренах народилася нова категорія пріоритетів: орієнтиром у XXI ст. будуть. цінності, а не інтереси. В Європі поки що керуються інтересами. Якби вони керувалися серцем, вони б нам одразу ж допомогли.

Як Європа може зупинити Володимира Путіна?

Зважаючи на те, що Путін – один із найбагатших людей у світі, його легко можна «прикрутити», заблокувавши рахунки у банках. Коли чортові приходить кінець, він казиться. Путін має ядерну зброю. Дії російського президента у цьому напрямку можуть спровокувати аналогічні дії з боку США. Плана не може бути знищена.

Всі ми не вічні. Путін помре, але разом із собою він може забрати і світ. Ось у чому небезпека.

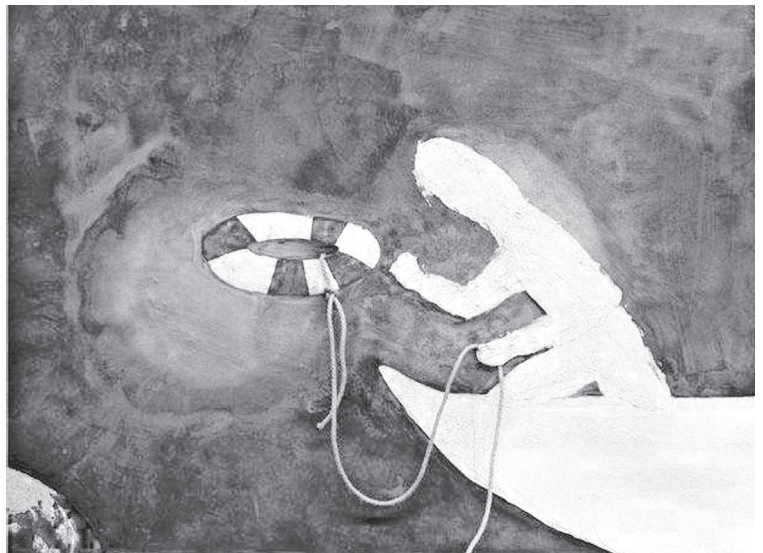
Російські ЗМІ вдало будують образ ворога-українця. Як Ви оцінюєте шанси українських ЗМІ у спробі отямити росіян, адже ж тут гинуть їхні хлопці. Кант поділяв війни на нападницькі і захисні. Останні він відносив до розряду благородних. А російським солдатам, на відміну від наших, доводиться брати участь у неблагородному нападі.

Мої знайомі, які воюють на сході, розповідають, що велика частина із тих, хто воює нині на боці Росії – злочинці, яких в обмін на солдатський білет випустили із в'язниць. Їх кидають на поле бою, вони гинуть, їх в рови закопують і ніхто про це не знає. Але тепер крім них гинуть і регулярні російські війська. І у щораз більшій кількості. Рано чи пізно росіянки-матері спитають: «Де ж наші діти?»

Що стосується впливу українських ЗМІ, я не проти створення Міністерства інформаційної політики, але пропаганда має бути превентивна, на випередження. Технічні можливості є. Ми можемо з допомогою Інтернету, листівок, газет та особистих контактів довести до відома більшості населення, що Путін і його банда їх обдурюють. Вони спекулюють на поняттях імперськості, а насправді доводять народ до ручки.

Дуже важливу роль у інформуванні на випередження відіграють особисті контакти. Російська пропаганда доволі потужна. Вони підкупили в Європі стількох журналістів і політиків, що нам і не снилося.

Ситуація схожа на ту, яка була під час голодомору. Одиниці – Гарет Джоунс, Джеймс Мейс і ще кілька писали правду.

Решта всі були дюранти. Мовляв, ніякого голоду нема. Продажних журналістів повно.

Ми нині дуже зацікавлені у тому, аби про Україну у Європі знали краще: хто ми, яка у нас історія, які зв'язки з Європою. Потрібно пояснювати ситуацію – що робиться в Україні... Футбольний чемпіонат додав плюсів. Як не дивно, але навіть британці думали, що у нас тут повно бандитів.

Інформування треба робити централізовано, тим паче під час війни. В такий час не треба бавитись у об'єктивність. Світлана Алексієвич, білоруська письменниця, казала: «Яка може бути об'єктивність, коли у світі стільки зла? Тут хіба ридати». Уолтер Кронкайт, найвидатніший телекоментатор, зауважував: «Об'єктивність під час війни – це злочин».

Я за централізовану пропаганду. Бо за її відсутності нас заклюють, забрешуть.

Пропаганда, яка у XX столітті досягла невисоких і нелюдських, однак глобальних цілей, базувалась на брехні. Чи можна організувати настільки ж ефективно, але базовану на правді?

Можна! Потрібен тип журналістів, які мають емпатичну ментальність. З допомогою доброго прикладу, систематичного роз'яснення можна багато чого досягнути. Тоталітарна пропаганда, як то геббельсівська чи так звана кисільовська, мають тимчасовий характер. Коли брехня виявиться, а з часом вона завжди виявляється, то таку пропаганду відкинуть.

Ми зацікавлені у тому, щоб просвітити свій народ через справедливу правдиву пропаганду, щоб дати зрозуміти людству хто така Україна, куди ми прямуємо, будувати спільний світ, Європу цінностей.

*Розмовляла Оксана Коваль
Фото з Вікіпедії – вільної енциклопедії*

РОЗВИТОК В УМОВАХ ЖАХУ

У дивному світі живемо. Поборників тютюнопаління виявляється значно більше, ніж тих, які щодня дихають вихлопними газами автомобілів, які є майже ровесниками моїх батьків. Продовжую жити в Галичині, в якій лунає російська попса: маршрутки, бари, рінгтони, особисті плей-листи. Тяжко буває змиритися з тим, що в сусідньому селі хоронять нашого хлопця, який загинув на Донбасі і в той же час слухати із динаміків маршрутки російський низькопробний продукт. Водій палить, пасажиром часто і на це наплювати, для них основне, аби ціна на проїзд не «підскочила».

Приблизно рік тому, а саме на початку грудня 2014-го року я мав нагоду поспілкуватися із однією луганчанкою, вчителькою за фахом. Так от, вона стверджувала, що їм не вигідно увійти до складу ЄС, оскільки їхній вагонобудівний завод постачає продукцію в Росію, а у випадку запровадження європейських стандартів він буде неконкурентним, а відтак її чоловік і ще тисячі працівників залишаться без роботи. Зараз цей завод демонтований і перевезений зі всім обладнанням до російського Каменська. За офіційною інформацією, цей і ще кілька заводів були відправлені в Росію білими «гуманітарними вантажівками». Луганчани і дійсно залишилися без роботи, лише за іншим сценарієм.

Дивні часи настали, коли рядовий російський найманець може пишатися хіба що вкраденим унітазом. Може для них це і подвиг, але коли там на марші-скорботи на честь відомого опозиціонера приходять декілька тисяч осіб у місті-мільйоннику, це схоже на акцію двірників з вимогою підвищення зарплати ще й зі стрьомним проходом через металолушкачі, під пильним наглядом поліції та ментами в цивільному, які йдуть пліч-о-пліч з тобою. Вчора, сьогодні, назавжди.

За цей рік після викрадення Криму, як виявилось, чи не кожен другий відчув себе у соцмережах бравим стратегом, аналітиком та медіа-технологом у розповсюдженні інформації. Невід'ємними зараз у бесідах є теми бензину і долара, як вижити та бути далі. На щастя, вже частіше чую про здорове харчування, альтернативні джерела енергетики та коментарі про користь велосипедів. Натомість деякі мої друзі уже замовляють українські підгузки за ціною втричі нижчою за імпорتنі, постійно шукають заміну іноземним товарам українськими відповідниками, даючи одночасно тим самим роботу своїм же співгромадянам. Далі, мабуть, повернемося до вирощування городини та садовини, власноручного виготовлення різноманітних домашніх наливок та відпочинку на Зеленому морі у сільських родичів. А це вже прекрасна нагода для того, щоби трішки скинути животики та виростити на наступну зиму кілька мішечків картоплі або цукру, без потреби займання панічних черг в магазинах.

Особисто я знайомий із десятком наших військових, які перебувають на Східному фронті і часто від них чую одне: вони хочуть повернутися звідти у країну вільну від хабарництва та свавілля політиків. Вони сподіваються, що ми, поки вони там, зможемо відстояти права, які дозволять відчувати себе гідним громадянином. До речі, вони також часто спростовують інформацію, яку нам подають масові новинні засоби, особливо про кількість наших вбитих та долі полонених. Це трагічні історії про іловайський котел,

захист донецького аеропорту, часто брутальне та озброне ставлення до них місцевого населення.

Коли в Тернополі я недавно побачив молодого хлопця, який запитав у водія маршрутки чи може його взяти як пільговика, я подумав про те, скількох вояків ця війна вже повернула інвалідами, психологічно розбитими, схильними до самогубства. І знову працювали волонтери, почали лунати пропозиції щодо психологічної допомоги хлопцям у стані посттравматичного стресового розладу (це коли людину переслідують трагічні спогади). Жити у болючому минулому, зриватися зі сну у холодному поті, «заглушувати» біль алкоголем, замкнутися у собі – це речі, які вельми загрозливі для життя солдата, який втратив у різних боях своїх побратимів, руку, ногу, слух чи зір. Тому роботи для лікарів-психологів, психотерапевтів та священників зараз і надалі є дуже багато.

Створювати своє, піклуватися про робочі місця для осіб із спеціальними потребами, повірити у власну здатність на щось більше, назбирати із друзями на черговий броньований мікроавтобус для української бригади, організувати благодійний концерт – це те, що вселяє мені віру в міцне і згуртоване українство, поки політики маніпулюють цифрами живих і вбитих, актуально не проводячи суттєвих реформ, які значною мірою мали б забезпечити фінансову незалежність держави, соціальні гарантії для постраждалих, виплати сім'ям полеглих та визнання їх героями.

Багато роботи. Лише одне запитання мене цікавить сьогодні: як люди, які очікують будь-яких позитивних змін у своєму добробуті, й надалі платять хабарі лікарям, викладачам та чиновникам? Чи дійсно можливо залишатись осторонь людської біди, надалі підтримуючи систему, яка виявилась вбивчою для багатьох верств незахищених, збіднілих та вигнаних зі своїх домівок людей через бюрократичні маніпуляції? Звісно, можна надіятись на фінансову допомогу когось із держав-сусідів, але без особистих змін та вимог до себе така допомога виявиться короткотерміною та знову зафіксує нас на етапі залежності, скільки разів на день ми не співали би «Ще не вмерла Україна...» чи фарбували все на світі у жовто-блакитні кольори.

УКРАЇНЦІ ДІАСПОРИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА

Ніхто й ніколи не зможе підрахувати того, скільки грошей, сили, часу, здоров'я та життів віддали українці для того, щоб спочатку врятувати свою державу від перетворення у диктатуру, а пізніше від зовнішнього ворога. Спільна біда знову об'єднала українців не тільки в Україні, але й за кордоном. По всьому світі – у великих мегаполісах і маленьких містечках, всюди, де проживає хоч кілька українців, відбувалися і продовжують відбуватися збори коштів, речей, обладнання тощо для допомоги українській армії, переселенцям та усім, хто потерпів від війни.

Війна змінила життя не тільки безпосередніх учасників військових дій чи мешканців територій, де вони ведуться, а й тих людей, які виконують не менш важливу роботу – дбають про матеріальне забезпечення української армії та солдатів. Михайло Глебів, українець з Чикаго, до початку Євромайдану жив собі звичним життям – навчався, працював, танцював у ансамблі «Громовиця». Коли почув про початок революції, купив квитки і разом з братом полетів у Київ. Одразу після повернення заснував організацію «Автомайдан Чикаго» та активно взявся за нову справу: почав організовувати автопробіги та збори коштів, брати участь та організовувати заходи, які інформують про ситуацію в Україні та закликають у будь-якій спосіб підтримати українців, а згодом, з початком вторгнення Росії на схід України, різними можливостями підтримувати українське військо. Тут йдеться не лише про збір коштів – весь свій вільний

час Михайло витрачає на те, щоб знайти, купити, домовитися про знижки і т.д. на речі для української армії:

«Важко сказати скільки за той час було зібрано грошей, кількадесят тисяч доларів, мабуть. Але справа не у сумах, а в тому, що за ці гроші нам вдається придбати. Ми купуємо речі за півціни, або й за третину у ветеранів американської армії. Наприклад, вживані безпілотними ми купуємо втричі дешевше. Маємо спеціаліста, який сам їх збирає, тому теж велика економія на цьому. Чоботи, які коштують 200 доларів, ми знаходимо чи домовляємося і купуємо по 20. Біноклі, лазерні дальноміри – усе знаходимо за нижчими цінами».

Така робота вимагає багато часу та зусиль: «Це могла би бути робота на повну ставку для однієї людини. Зараз я сплю по 3-4 години на добу. Ми пакуємо пакки разом з волонтерами, організуємо мітинги, виступи на радіо. Потрібно багато спілкуватися, торгуватися, шукати, навчитися розумітися в тих речах, перевіряти людей, яким ми їх висулаємо, отримувати і читати їхні звіти».

Активних учасників Чиказького Автомайдану є близько десяти осіб, до окремої роботи, як от пакування посилок, участь у мітингах, долучаються інші українці: «Якщо усі закриють очі, то ми пропадемо. Фактично волонтери забезпечили цілу українську армію. Але є люди, які перед тим не дбали і зараз не дбають. Є такі, хто не дбав до останнього моменту, поки їхніх родичів в Україні не почали призивати і тепер вони беруться за волонтерство, дзвонять і питаються як допомогти, як передати».

Звичайно, що не кожен може повністю посвятити себе і весь свій час такій справі, як це робить Михайло. І він це розуміє: «Ми й не надіємося на те, що всі українці підключаться. Не маєте часу пакувати пакки – закупляйте речі, чи передавайте гроші. Якщо не маєте грошей – ходіть на мітинги, поширюйте інформацію в соціальних мережах, допомагайте боротися в інформаційній війні».

Усі кошти та речі збирають серед українців, які проживають у США. Самі ж американці дуже рідко долучаються до допомогти українським військовим. На думку Михайла, це пов'язано з подіями в Афганістані і Іраці. Американці не хочуть, щоб їхні війська чи техніка кудись відправлялися, бо за це все треба платити з їхніх податків. Підтримують українців ветерани американської армії – продають речі дуже дешево.

На моє питання, як довго він збирається цим займатися, Михайло відповідає, що готовий працювати так довго, як буде потрібно: «Якщо навіть війна закінчиться завтра, то треба буде ще довго піклуватися про хлопців, які постраждали на війні, допомагати сім'ям загблих. Потрібно відвоювати Крим, і навести порядок з кордонами, побудувати міцні стіни між Росією і Україною. На це потрібно буде ще кілька років. Ця проблема сама собою не вирішиться».

Михайло мріє про те, що одного дня, коли вже не буде потреби в тій роботі, яку він робить зараз, він зможе об'їхати всіх тих людей, яким відсилав речі, подякувати усім волонтерам і хлопцям з передової. Наразі, він впевнено каже: «Знаю, що переможемо, але не знаю точно коли».

Розмовляла Мар'яна Соха

КАРОЛІНА КОЗЮРА: БУТИ БЕЗДОМНИМ У США ЯК МИТЦІ БОРЮТЬСЯ ЗА СВОЇХ МЕШКАНЦІВ

Провіденс – невелике місто на східному узбережжі США з населенням трохи більше 170 тисяч мешканців. Саме тут у XIX столітті почався бурхливий розвиток текстильної та ювелірної промисловості, який пізніше назвали промисловою революцією. Місто притягувало не тільки інженерів та проєктантів, але й самих працівників, які легко знаходили тут роботу. Промисловий розвиток міста тривав до кінця 70-их рр.. минулого століття, коли більшість фабрик були ліквідовані чи перенесені спочатку у дешевші та вигідніші регіони сполучених Штатів, а потім взагалі за межі країни. Все, що залишилося у місті, яке назвали «Детройтом східного узбережжя» – це закинуті фабричні будівлі і натовпи безробітних.

Коли я їхала у Провіденс, то очікувала, що побачу місто схоже на ті, які бачила в Польщі та Україні: з брудними вулицями, сірими будинками, розбитими вікнами, бродячими собаками і врешті з сумними мешканцями та багатьма бездомними людьми. Абсолютно неправильні очікування. Хоча Провіденсу потенційно мав би бути притаманний «синдром малого містечка», де час пливе повільніше, нудніше, і просто нічого не відбувається, але тут немає нічого подібного – ні на вигляд, ані у ментальності мешканців. Усе завдяки митцям, які показали, що означає боротися за своє місто і його мешканців.

Група AS220 була створена у 1985 році митцями, які вирішили показати, що мистецтво може бути вільним і відкритим, і спричинитися до змін у місцевій громаді. Усе почалося з того, що група приятелів, які приїхали до Провіденс, побачили потенціал у закинутих фабричних будівлях у центрі міста. Як то зазвичай буває, центр міста був найнебезпечнішою, безлюдною та занедбаною частиною міста. Усі мешканці старалися втекти у відгороджені будинки на окраїнах міста, щоб відгородитися від решти міста і його проблем. Митці спочатку вирішили нелегально зайняти покинуті приміщення фабрик, а потім робити у них ремонт. Не обійшлося без конфліктів з місцевою владою, постійних перевірок та погроз судитися. Упертість цих кількох людей врешті зробила групу AS220 важливим та впливовим учасником міського врядування та ревіталізації центру міста.

На цьому члени AS220 могли би й зупинитися, якби ще на початку не вирішили бути відкритими не тільки до митців, а й місцевої громади разом з її проблемами. У відремонтованих власними силами приміщеннях вони відкрили галерею мистецтв, житло для митців, безкоштовну мистецьку майстерню, студію звукозапису та власний ресторан. У майстерні проводять заняття з колишніми в'язнями, молоддю з бідних і часто дисфункційних родин, тобто з усіма, для кого мистецтво часто є не тільки способом відкрити приховану креативність, але також втекти від жорстокої реальності вулиці. У приміщеннях висять їхні портрети, а засновник AS220 Умберто Кренка з гордістю розповідає про їхні таланти та досягнення. Декому з них вдалося вибратися з вулиці, дехто там залишився. У ресторані AS220 працюють некваліфіковані кухарі, які колись були безробітними чи бездомними. Їх навчили готувати і дали можливість змінити життя.

Звичайно, що не все у процесі ревіталізації Провіденсу іде так просто. Тут, як мабуть всюди, існують корумповані політики, великий бізнес та натовпи бідних мешканців. Але результати проєкту очевидні: прогулюючись вулицями міста, я бачила багато крамничок з рукодільними виробами, мистецькі галереї, невеликі затишні ресторани та переобладнані з фабрик житлові будинки. Звичайно, що не все ще зроблено. У групи AS220 та інших організацій, які виникли у місті, ще багато роботи попереду. Проте, зізнаюся, що хотіла б побачити подібну міську енергію та заангажування у багатьох інших містах, які я знаю, потенціал яких ще чекає на своє відкриття.

АЛІМ АЛІЄВ:

«МОЯ РОМАНТИКА ЗАКІНЧУЄТЬСЯ,
КОЛИ ДО МЕНЕ ПРИХОДЯТЬ ЛЮДИ
І КАЖУТЬ, ЩО ЇМ НЕМА ДЕ ЖИТИ»

Коли життя перевертає тебе з ніг на голову і несе невідомо куди, потрібно вміти втриматись на плаву. Революційні події Майдану, нелегкі часи окупації Криму і кривава АТО вибило нас з рівноваги. Звісно, такі події не проходять без наслідків, особливо для тих, хто постраждав від рук і зброї ворога. Життя змінюється майже у всіх, а особливо у тих, хто допомагає людям, і хто раніше цього не робив і не вмів. Найголовніше наше спасіння сьогодні – це волонтери.

Історія волонтера з кримськотатарським корінням, який заснував потужну волонтерську організацію для допомоги переселенцям з Криму, а згодом і Сходу, розповів як все привело до того, що є зараз. У Львові організація проводить різноманітні культурні і освітні заходи, які допомагають краще зрозуміти кримчан і пізнати їх по-новому, чи навіть вивчити кримськотатарську мову.

Про початок

Звуть його Алім Алієв. По закінченню навчання на філософському факультеті у Криму та деяких вагань між Києвом і Львовом, все-таки вирішив приїхати жити саме сюди, бо це місто стало йому рідним. Працює медіа-консультантом в консалтинговій компанії, але Майдан і Крим змусили його змінити свій формат життя.

«Коли почалась революція, я пішов допомагати Громадському телебаченню вставати на ноги. Ми почали налагоджувати систему верифікації, тобто перевіряти інформацію, а потім я був одним із гостей редакції. З 10 до 12 ночі працював на Громадському як волонтер, а потім їхав на Майдан як учасник. Після кривавих подій у середині лютого і перемоги Майдану я думав, що ось-ось видихну. Але ні. Коли почалась окупація Криму 27 лютого, ми з друзями створили проект «Крим SOS», який, я думав, буде тривати кілька тижнів, а потім в Криму все вщухне. Зараз вже рік, як триває проект».

Про власне переживання

Такі події перевертають життя з ніг на голову. Приходить момент, коли ти справді усвідомлюєш, що більше не можеш відвідати Батьківщину.

«Мав бути в жовтні дружбою у мого близького друга дитинства і збирався їхати в Крим. Коли обережно сказав про це міжнародним структурам типу ООН, ОБСЄ, вони всі у різний час, але в один голос сказали: це буде найбільша дурниця, яку ти зробиш. Мене можуть впустити в Крим. Але питання в тому, що в мене до сих пір прописка кримська і вони можуть формально зі мною поступити так, як вони поступили з ін-

шими активістами, які там залишились і судити їх там будуть за російськими законами, як російських громадян. Хоча в мене був і є український паспорт і я не визнаю анексію Криму. Друг зрозумів, звісно, хоча це важко. Він знає, чим ми тут займаємось і що так складається ситуація. Я сподіваюсь, що ми скоро побачимось з ним у нашому Криму».

Про «Крим SOS» і три правила

Цей проект створили три людини, які варяться в інформаційному просторі. Сам Алім, консультант з комунікацій, Севгіль Мусаєва – Боровик, яка зараз є головним редактором Української Правди і Таміла Ташева, яка працювала піарницею.

«Ми з самого початку працювали з інформацією, завели в перший день окупації сторінку на фейсбуці. Над назвою і логотипом довго не думали. Просто назвали «Крим SOS», зробили червоненьке коло і почали писати новини. Ми взяли за правила три речі:

Перше – об'єктивність. Було купа пропаганди. Для нас було важливо, щоб люди отримували об'єктивну інформацію і вже самі робили висновки.

Друге – оперативність. Ми відкрили гарячу лінію і до нас постійно телефонували військові і очевидці з Криму. Казали: тут переміщуються війська, тут щось відбувається, і ми це одразу писали. А потім журналісти дізнавалися новини через нашу стрічку новин і реагували.

І третє та найважливіше – це точність даних. В нас була ціла команда верифікаторів, які перевіряли інформацію. Вони сиділи, до речі, у Львові у офісі компанії «Промова», в якій я працюю. Це важлива складова».

Про дуже гарячу лінію

Сюди дзвонили усі: люди, які хотіли допомогти біженцям з житлом, чи якимось інакше. А для кримчан це була і є остання надія на допомогу і порятунок.

«Ми не думали, що буде така велика потреба насправді. Дзвінків ставало все більше і більше. Ми створили базу даних. Потім до нас почали дзвонити з Криму і казати: ми хочемо виїхати. Ми почали розселяти цих людей. До речі, Львів одним із перших почав їх приймати. Ставлення львів'ян до кримчан – як до братів, це дуже зворушливо. Влада тоді не реагувала ніяк, фактично частину роботи влади ми взяли на себе. Ми навіть колючий дріт, бронжилети і каски самі передавали з Києва до Криму різними шляхами.

Відбувалися цікаві речі. Наприклад, якимось зателефонував на гарячу лінію чоловік з Київської області і каже: «Встречайте поезд завтра в Симферополе. Приходить в стільки-то, вагон такої-то, проводника зовуть Петя». Питаємо, що зустрічати, а він: «Что-что – три мишка картошки в Крым отправили». А коли у КМДА реєстрували переселенців, давали наші контакти і казали: вони вам допоможуть і поселять».

Про зміну долі

Такий волонтерський проект є великою зміною у суспільстві. А як він допоміг кримчанам і яка його місія?

«Я думаю, що сам факт вимушеного переселення кожної людини – це вже кардинальна зміна їхніх долі. Тільки уяви: ти залишаєш в Криму все – роботу, будинок, родичів та друзів, свою Батьківщину та їдеш у невідоме. Найбільше, що можуть робити такі волонтерські ініціативи як наша – це зменшити біль втрати та допомогти знайти себе на

новому місці, у новому домі, який, я сподіваюсь, буде для переселенців тимчасовим. Чесно, якщо б ми цього не робили, я напевно б з'їхав з глузду. Постійний стрес. Ти ще не отямився від Революції Гідності, а тут та вся ситуація з Кримом. Воно болить. У перші два місяці мій робочий день тривав з дев'ятої ранку до третьої ночі, без вихідних».

Про най-най згадку

Інколи символи набагато важливіші за слова, вони стають оберегом у небезпеках.

«Я лежав в лікарні. Мій приятель з Криму, який служить в окремій сотні «Крим» при батальйоні «Дніпро» приїжджав до Львова. Він мені подарував шеврон, на якому написано «Крим» і зображена кримськотатарська тамга. Він сказав, що ми обов'язково повернемо Крим. Цей шеврон пройшов Піски».

Про відкриття року

Протягом Майдану і АТО наше суспільство наповнилось чимось новим і незвіданим. Щось нас об'єднало, а щось навпаки – роз'єднало. Великим відкриттям стали самі люди.

«Для мене відкриттям року стали волонтери: те, що зробили волонтерські організації, як ми дуже швидко змогли активізуватись, допомагати одні одним, взаємодіяти – це надзвичайно важливо. Так будується громадянське суспільство. Тоді ми прийняли рішення допомагати усім, кому потрібна наша допомога, хто вважає Крим частиною країни. Хоч і ми називаємося «Крим SOS», але допомагаємо також переселенцям зі Сходу. Коли бачиш таких волонтерів, то розумієш, що цей світ не приречений».

Про батьківську хату і друзів одного духу

Добре, коли тебе розуміють і підтримують. Добре, що батьки і друзі з тобою на одній хвилі. Коли є підтримка, перешкоди міліють. Так і в Аліма.

«Ми за декілька місяців до окупації закінчили ремонт будинку, який будували з десяток років. І мій батько тоді сказав: ми до Криму повертались дуже важко після депортації і повертались не для того, щоб знову звідси їхати. Тоді вони прийняли рішення залишатися, і я їх підтримав. Для мене важливе питання їхньої безпеки та комфорту в Криму. Але ми з родичами і друзями кожного дня спілкуємося. Для мене найбільша підтримка від них – це те, що вони розуміють

що я роблю тут, що це набагато ефективніше, ніж би я був у Криму і нічого не міг робити.

Друзі – це важливо. От зараз я не можу багато часу їм приділяти, але вони мене розуміють».

І на завершення

«Добро завжди перемагає зло. Ми, як ельфи і гоббіти, боремось з цими орками. І ми розуміємо, що ми маленькі, але через нашу гідність і відчуття внутрішньої свободи ми переможемо».

Діана Монте

ПАТРІОТИЧНА СОЦІАЛЬНА МЕРЕЖА ТІЛЬКИ ДЛЯ СВОЇХ

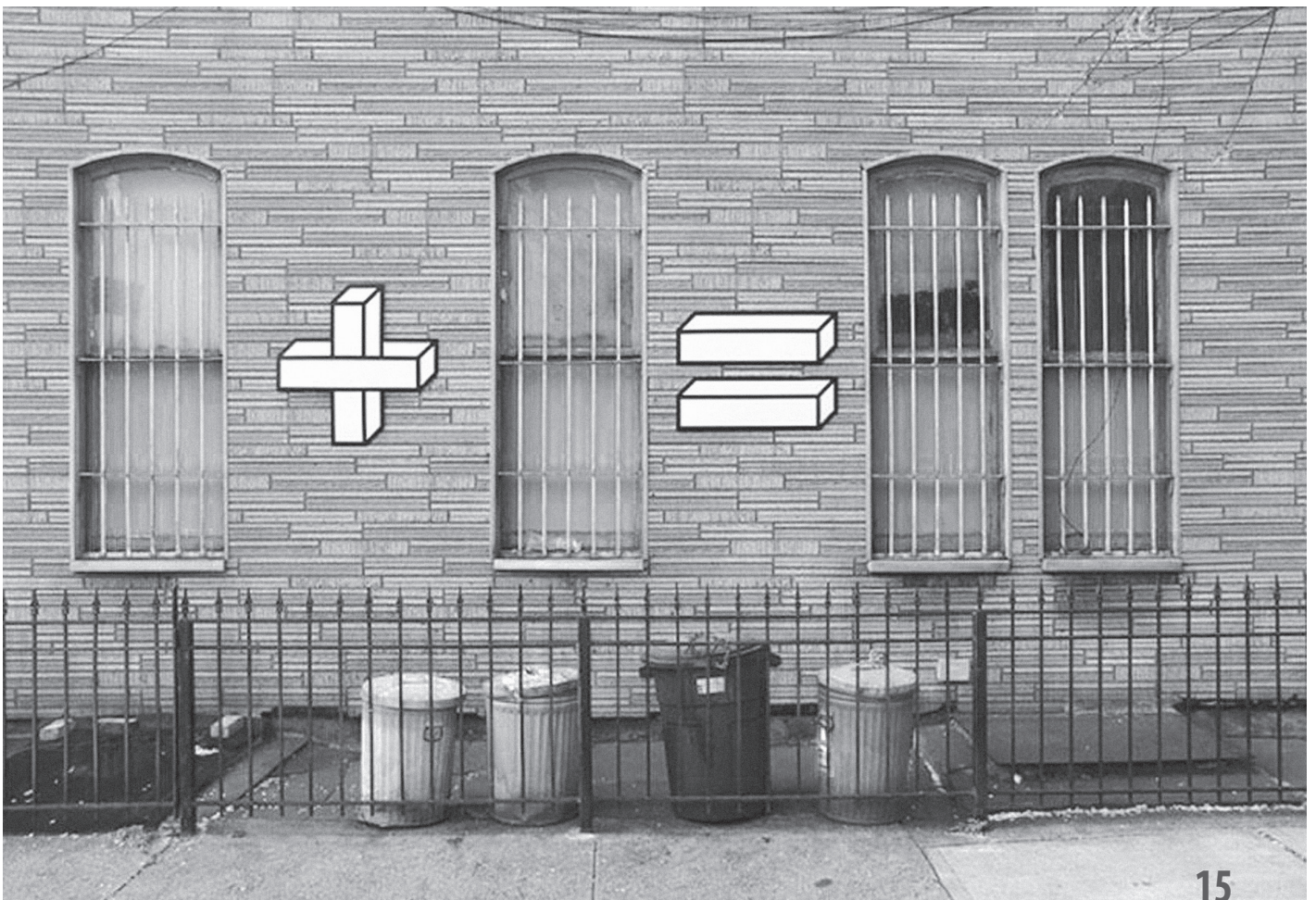
Війна штовхає до нових дій у всіх сферах життя. Інформаційна війна підштовхнула працівників Nowa Corporation до створення української патріотичної соціальної мережі nowa.me. Тарас, один із її засновників каже, що зараз це потрібно як ніколи: «Поки що ця соціальна мережа не дуже відрізняється від інших соціальних мереж. Але це наш проєкт, український. Його основна мета – навчання та освіта. Будь-який новий проєкт ІТ в Україні – це добре, бо це освіта. На цьому фундаменті можна навчати, працевлаштовувати, заповнювати український інформаційний простір».

Зараз не потрібно пояснювати чому варто виділятися із соціальних мереж, які контролюються ворогом. І йдеться не лише про особисту інформаційну безпеку, а радше про власну гідність. Тарас вважає, що інформаційну війну ми не те, що програли. Ми її навіть не вели. Але хіба це тепер нам необхідно – воювати у ворожих мережах, якщо можна розвиватися у власних?

Проєкт nowa.me існує менше року і має зовсім мало користувачів, бо засновники ставлять собі за мету не кількість, а якість. До прикладу, робочих мов там уже тридцять дві, а татарська буде тридцять третьою. «Ми хочемо якісно розбудувати мережу, зацікавити користувачів, відібрати надійних людей, нам не потрібні боти та хакерські атаки», – розповідає Тарас. «Ми будемо мати мережу, яка буде наша і ми зможемо контролювати її самі для себе, для українців, бо це не лише соціальна мережа – це цілий освітній проєкт».

Це не перша українська соціальна мережа. Інші, на жаль, не проіснували довго. Чи причина була у малій поінформованості? Засновники nowa.me обрали іншу стратегію – вони навмисне не популяризують цю мережу, Ви не зможете її знайти за запитом в google, а лише через пряму адресу, яку Вам можуть дати вже зареєстровані користувачі, або Ви її прочитали у цій статті. Кажуть же, мережа для своїх.

Мар'яна Соха

ПРОЕКТИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ ФУНДАЦІЇ НА СХОДІ

Війна змінила кожного з нас, але жодного не залишила байдужим. Сьогодні майже кожен працює над тією сферою життя суспільства, в якій відчувається компетентним і має інструменти для того, щоб зробити світ навколо себе кращим.

Львівська освітня фундація (далі-ЛОФ) від початку 2014 року зосередила свою діяльність на співпраці Схід-Захід. Вже в лютому минулого року команда ЛОФ запросила до Львова двадцятьох молодих людей із міста Краматорська.

«Освітні заходи, візити в громадські організації, такі, як «Оселя», «Ляш», «Ораторія» і т.д. дали можливість гостям побачити Львів по-новому. Це підсилює враження учасників

програми про місто і дало їм можливість зрозуміти, що кожен з них також може робити те, що вміє, те, що йому подобається, адже будь-яка велика справа починається з малих кроків», – пригадує працівниця ЛОФ Маріана Білик. Саме цей візит молоді став початком подальшої діяльності ЛОФ у напрямку Схід-Захід.

Навесні 2014 року настали нелегкі часи для проукраїнських активістів на Сході, і більшість з них через тиск та переслідування змушені були переїхати у західні області України. Цей процес набув масовості, і з метою уникнення упередженого ставлення до людей зі Сходу України, Львівська освітня фундація провела тижневу серію зустрічей «Незнана Донеччи-

або ЯК ЛЬВІВ'ЯНИ КРАМАТОРСЬК ВІДБУДОВУВАЛИ...

на». Її спікерами стали Галина Олійникова (голова Донецької організації «Мама-86»), Ігор Бредихін (історик, викладач, редактор газети «Провінція», м.Константинівка), Володимир Березін (голова ЕКЦ «Бахмат», громадський діяч, журналіст). З розповідями про Донбас вдалося відвідати НУ «Львівська політехніка», Інститут Лідерства та управління УКУ, Молодїжну платформу «Фредра, 61», Програму «Перший кар'єрний крок» ЛМР та Бібліотеку ім.В.Петраха в смт.Добротвір. Знайомство з різними людьми та інституціями дало змогу активістам зі Сходу генерувати нові ідеї на проекту на території Західної України.

Однак міф про «добрих і недобрих переселенців» розвіяти виявилось не так просто, тому наступним кроком ЛОФ стала організація фотовиставки «Східний ракурс» в м.Львові та на околицях. На ній було представлено фотороботи митців зі Сходу України і показано такий не завжди звичний і на той час невідомий Донбас – тихий та мирний. Нашими партнерами та майданчиками для демонстрації фотовиставки стали: антикафе «СоММупа», Мистецьке об'єднання «Дзига», Гарнізонний Храм Свв.Апп.Петра і Павла у Львові та Гро-

мадська бібліотека ім.В.Петраха в Добротворі. Останній пункт був важливим з точки зору того, що в Добротворі проживає велика кількість внутрішньо переселених осіб. Фотовиставка у стінах громадської бібліотеки стала символом взаємної підтримки громадян усієї України.

Робота ЛОФ у напрямку «Схід-Захід» тривала і набирала нових вимірів. В липні було організовано школу громадської активності «Простір ідей». Її основною ідеєю було зібрати молодь Сходу та Заходу на нейтральній території з метою спільного навчання та обміну досвідом. Місцем зустрічі став Очаків Миколаївської області. Школа була також важливим кроком у пошуку лідерів для майбутньої співпраці зі Сходом. Літня школа прийняла учасників з Краматорська, Запоріжжя, Харкова та Львова.

Однак, війна тривала, забираючи життя мирних мешканців та військових, залишаючи людей без даху над головою та без надії на майбутнє.

«Війна – це випробуванням усіх економічних і організаційних сил кожної нації...», – Юрій Дідула, співорганізатор табору. Ця ситуація

вимагала від кожного нового погляду на реальність, нових кроків, нових підходів... Таким чином наприкінці липня в команді ЛОФ виникла ідея поїхати на звільнені території і допомогти людям відбудувати їхні помешкання, що залишилися зруйнованими від часу окупації.

Працівники ЛОФ вперше вирушили на Схід на початку серпня для збору інформації про зруйновані помешкання та людей, які опинилися у біді. І менше, ніж через місяць, розпочався перший етап відбудовчого табору на Донбасі «Будуймо Україну разом». Місячний табір відбувався у 4 зміни: кожного тижня зі Львова та інших міст України в Краматорськ вирушали молоді люди, які хотіли власною працею допомогти людям повернути їхні помешкання до житлового стану.

Табір «Будуймо Україну разом» мав два основні напрямки роботи: будівельний та культурний. Зранку і до 16.00 години молодь працювала на об'єктах, а ввечері збиралася на спільні культурно-освітні заходи. На останні були запрошені активні журналісти, юристи, активісти, які могли розповісти про особливості роботи у час проведення антитерористичної операції та поділитися досвідом з учасниками табору.

«Внаслідок попадання снаряду в будинок розпочалася пожежа. Повністю згорів дах та

всі побутові речі, які знаходились на той час в будинку. Наші волонтери зуміли прибрати цей будинок, відремонтувати дах та частково зробити ремонт всередині», – Андрій Левицький, координатор табору.

Кошти на проведення табору організатори ЛОФ шукали всюди. Здебільшого зверталися до малих підприємців з проханням надати будматеріали, також мали змогу зібрати інструменти та будівельне приладдя у приміщенні гіпермаркету «Praktiker». «Укрзалізниця» надала безкоштовні квитки в Краматорськ для волонтерів, а «Нова пошта» – можливість безкоштовно пересилати на Схід будівельні товари та зібрані речі у Львові, що були необхідні для фронту (продукти, взуття тощо). Одягом та взуттям для волонтерів поділилася Спільнота взаємодопомоги «Оселя» Значну частину коштів нам вдалося зібрати на краудфандинговій платформі «Спільнокошт», де «Будуймо Україну разом» підтримали сумою у розмірі 11 700 грн.

Загалом за час проведення табору нам вдалося залучити близько сотні місцевих волонтерів і активних людей з інших міст та відремонтувати 24 помешкання. Основною метою табору була консолідація сил місцевого населення задля вирішення спільної проблеми у своєму місті.

«Комунікація з людьми із іншого кінця країни — це той досвід, якого дуже бракує українцям. Будівельний табір дає його: ти бачиш людей такими, якими вони є, а не такими, як про них пишуть в газетах чи показують по телевізору. А коли ще й можеш практично допомогти їм тоді, коли вони цього потребують., це важко переоцінити», – Володимир Молодій, волонтер табору.

Логічний ланцюг подій на цьому не завершився. Молодь, яка збиралася під час «Будуймо Україну разом» потребувала нових ідей, нових можливостей для їх втілення, нового простору для неформального навчання, обміну думками. І вже в грудні на теренах Краматорська вперше для відвідувачів відкрила свої двері Молодіжна платформа «Вільна Хата». Метою платформи є створення умов для неформальної освіти місцевої молоді та обміну досвідом з іншими цікавими людьми з усіх куточків України.

Сьогодні «Вільна хата» працює у трьох основних напрямках:

1. Соціальний – програма «Добрий сусід», що передбачає підтримку людей, які опинилися у складних життєвих обставинах (багато-

дітні, неповні, малозабезпечені сім'ї, самотні люди);

2. Екологічний – розвиток соціального підприємництва по сортуванню та переробці сміття у м.Краматорськ;

3. Медіа – робота медійної групи, яка навчається для подальшого правильного висвітлення новин та проблем на Донбасі у ЗМІ.

«Кожного дня з'являються нові потреби та виклики у суспільстві, під які ми повинні підлаштовувати нашу діяльність. Однак за цей рік ми зрозуміли чітко, що лише та діяльність має плоди, яка спрямована на потребу людини. Коли перед тим, як відремонтувати паркан, ти знайомишся з людиною, вона стає для тебе цікавою, і ти вже знаєш, чому ти сьогодні працюєш саме тут, саме на цьому об'єкті», – волонтер програми «Добрий сусід» Микола Дорохов.

2014 та початок 2015 року були насиченими для команди Львівської освітньої фундації. Однак, плоди роботи є чудовою мотивацією для продовження та розвитку як вже існуючих, так і нових напрямків взаємодопомоги.

Маріанна Білик

Фото Юрія Дідули, Андрія Левицького та Юлії Павлишин

* * *

Ми бігли так швидко, що зупинявся час
І серед тиші лунка рвались серця
За мить до влучання. Кулі летіли крізь нас
І лився сік із дерев, бо настала весна.

Ми вривалися в землю, мовби просились назад,
Де бій, як падіння, а біль, наче розпад на бризки.
Ми підривали історію, міни міняли ландшафт
Й кружляли птахи, не знаючи де їм сісти.

Гаряче залізо зі свистом впивалося в плоть,
Тіла викладали химерні малюнки на полі,
А зверху на нас мов уперше дивився Господь
І особисто стирив наші лінії долі.

ДИКЕ ПОЛЕ

Вірою-зневірою,
Загнаними звірями.
Може хтось та й виживе.
Хата догора.

Вершники проносяться.
Вже жита колосяться.
Падає за обрієм
Втомлена душа.

Втопленими зорями,
Безнадійно хворими
Йдуть у степ пророки.
Вмощують кістками

Шлях до небокраю.
Кров земля ковтає.
Очі виїдають
Лірникам вітри...

Долями-стежинами
Стільки вдів покинули,
Стільки мрій згубилося
В стоптаній траві.

Хтось у спину цілиться –
Мабуть не судилося.
Круки вже злетілися –
Завтра буде бій.

ГОРГАНСЬКИЙ ФРОНТ

Ніби на тім світі
дримбають мольфари.
На всі штири боки
лиш земля довкола.

Від сухої гілки
серце відірвалось.
Полетіло птахом
понад мінним полем.

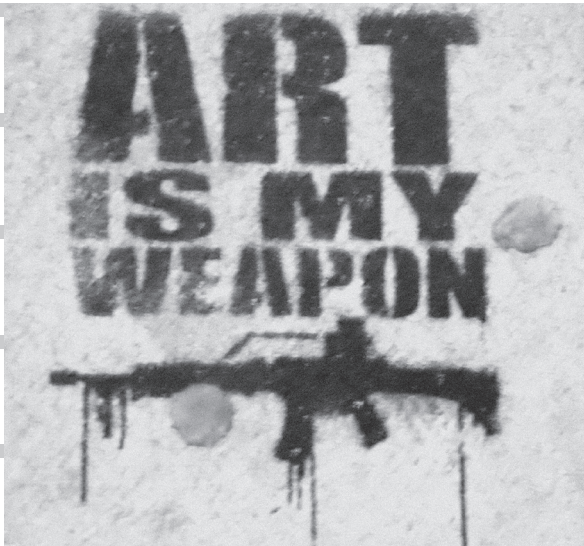
А за виднокраєм
родиться світанок,
хоч в душі ще темно,
ген за плаєм рветься

неба чорне дрантя.
Кров'яніють рани.
Чи дитина плаче,
чи лихий сміється?

Боже, якщо є ти,
дай скоріше вмерти
і щоб потім круки
очі не довбали.

Так нелегко жити
для легкої смерті.
Чуєш? На Тім Світі
дримбають мольфари.

* * *

За горами гори, за хмарами хмари.
Пасуться отари моїх диких снів.
Хто вас буде пасти як мене не стане?
Хто тобі докаже рештки моїх слів?

ДОМОВИЧОК

На полиці біля пічки,
Між тарілок і мисок,
Тихо-тихо наче мишка
Хліб жує Домовичок.

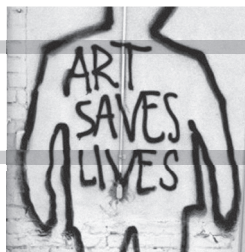
Ніччю лазить баняками
Доки спить на лаві Дід.
Розмовляє з павуками
Про нелюдський людський світ.

Любить Неньку Україну,
Лає клятих москалів,
Береже старі світлини
Сивих добрих цісарів.

Кожен ранок чистить гвєра
Бо багато ворогів,
Бо із Дідом у Сибіру
Тридцять років він сидів,

Бо ростуть під ганком мальви,
Бо лелеки у гнізді,
Бо родились і вмирали
Тут всі прадомовички.

Вже тремтять у нього руки.
Може не діжде й весни.
Але Дідовим онукам
Шепче добрі давні сни.

Юрко ВовкоГон – прес-секретар МО «Дзига»,
доброволець у с. Піски, відповідальний за долю Всесвіту.
Більшість часу перебуває у пасивному творчому пошуку.

Може прийде відчай, сяде і зависє.
Згорнеться клубочком біля твоїх ніг.
Затріпочуть дзвони в небо Коломій,
Розбредуться мрії сотнями доріг.

А одної ночі, поки будуть спати
П'яні санітари, то моя душа
Вилетить крізь очі,
Вислизне за ґрати
Й полетить смоктати сік з твого плеча.

Доки впали роси, доки встануть півні,
Доки сміх русалок грітиме ліси,
Ми підемо жити в сні мої наївні.
Вгорнемось туманом, скинемо труси

І розквітнуть маки, падаючи в руки,
Розірветься шкіра від цілунку губ,
Розіб'ється серце, плюс всі інші звуки,
Заберуть до моргу всміхнений мій труп

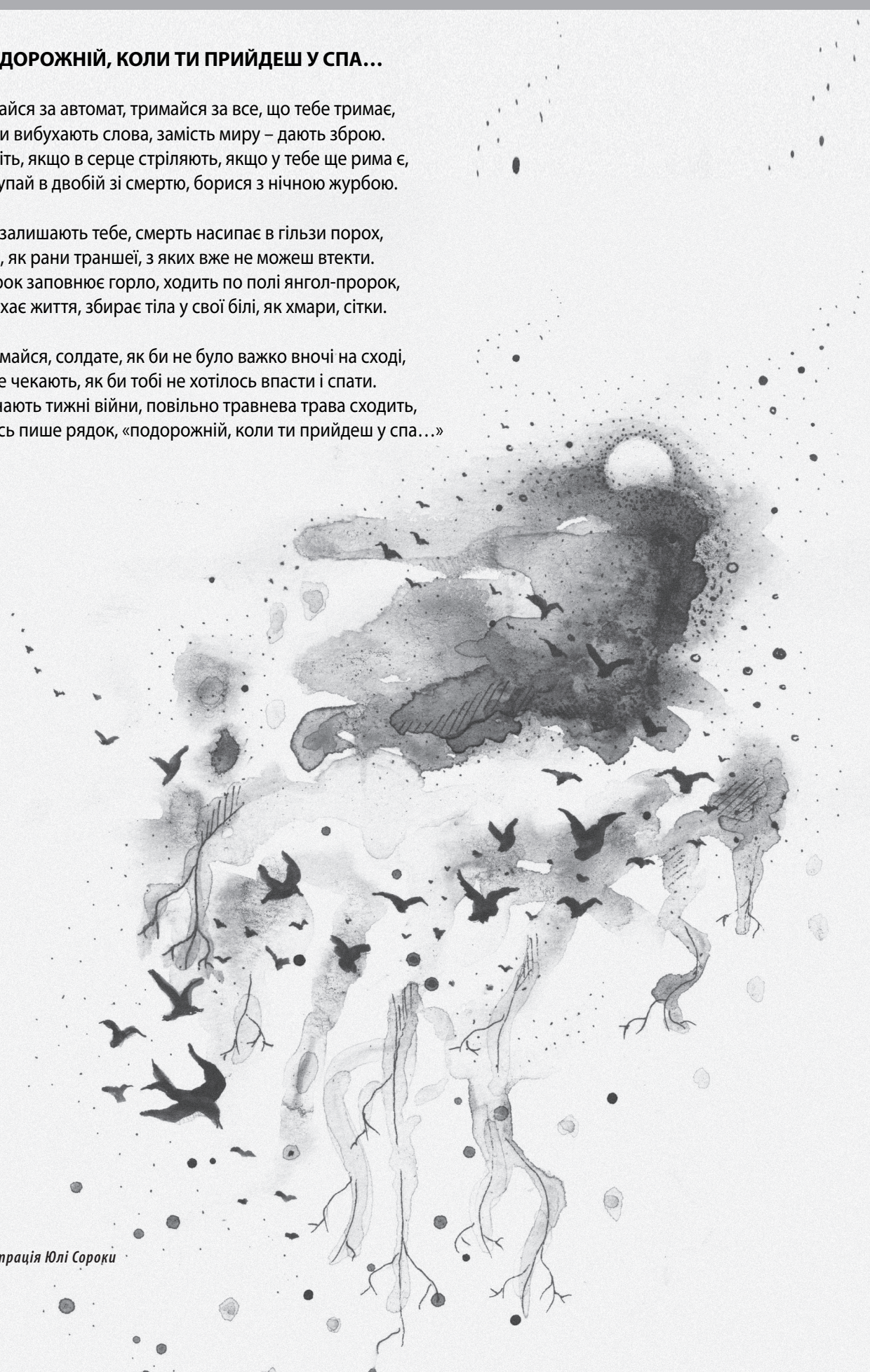

ПОДОРОЖНІЙ, КОЛИ ТИ ПРИЙДЕШ У СПА...

хапайся за автомат, тримайся за все, що тебе тримає,
коли вибухають слова, замість миру – дають зброю.
навіть, якщо в серце стріляють, якщо у тебе ще рима є,
вступай в двобій зі смертю, борися з нічною журбою.

дні залишають тебе, смерть насипає в гільзи порох,
риє, як рани траншеї, з яких вже не можеш втекти.
морок заповнює горло, ходить по полі янгол-пророк,
вдихає життя, збирає тіла у свої білі, як хмари, сітки.

тримайся, солдате, як би не було важко вночі на сході,
тебе чекають, як би тобі не хотілось впасти і спати.
минають тижні війни, повільно травнева трава сходить,
хтось пише рядок, «подорожній, коли ти прийдеш у спа...»

З ПРИСВЯТОЮ ПЕТРУ МУДРИКУ

усе знаєш давно, та не можеш сказати,
опускаються руки, йдеш на дно.
проростає трава і на сході – солдати,
коли день, як біле вино.

проростають весною під шкірою вени,
і слова підходять тобі до горла.
кордони мовчать, як слова у конвертах,
тихо птахи співають у горах.

колись усе має закінчитись, але коли?
весна поглинає, як військкомати.
ти тільки сьогодні за мене молись,
війна перетворює нас на солдатів.

війною ми боремось за спокій і мир
і дивляться на нас з небес херувими.
наш світ сьогодні нагадує цирк,
в якому грішники змішались з святими.

і зорі над нами мовчать, зброя затихла,
серце моє у грудях ще тихо б'ється.
жити – це забувати про дати і числа,
нас береже вночі небесна цариця.

коли сплять на півдні моря і плачуть ліси,
коли хочеш жити, наче ще і не жив,
і чуєш у снах близькі голоси,
для весни і війни не потрібен мотив.

колись усе має закінчитись, але коли?
плачуть з небес дощем херувими.
якщо хочеш жити – борись понад усе,
навіть, якщо тебе покидають сили.

ВПАВ ПТАХ НА МАПУ

впав птах на мапу, янголи ходять в білих халатах.
палять в палатах, плачуть у простір, у грудях –
постріл.

Бог вимкнув радари, доля осліпла, вмерла в датах.
з сумом апостол пише про птаха, пише про втрати.

час спинився у хмарах, на сході – сонячний спалах.
біль проростає, бій наростає, бо поранене небо.
смерть підкрадалась, як звір, діти спокійно спали.
де їх світлі душі сьогодні? скажіть, хто-небудь.

плачуть свічки, сльози з'явилися на квітах і травах,
мертві, надіюсь, стали птахами і полетіли без болю,
зникли у світлі вечірнім, в небесній яскравій заграві.
хочу вірити, що я сплю, але все марно –
дихаю військовою.

летять птахи по небу і плачуть на землю дощами,
що змивають на наших вокзалах сліди війни сходу.
моє покоління уже має від часу і пострілів шрами,
нами, як пішаками невдалої партії шахів, ходять.

і хочеться миру, та передають невтішні новини.
смерть плете свої сіті, на сході вмирають
знову не ті.

снайпер стріляє, куля підло входить у спину,
зникають птахи, поміж хмар на пораненій висоті.

*Богдан Боденчук –
поет, працює вчителем світової літератури в школі.*

JE SUIS DONBASS

Я народилася в Луганську. Згодом родина переїхала в маленьке містечко Лутугіне неподалік від Луганська. Там я пішла в садок і пізніше до школи. Батьки віддали мене в український клас, єдиний у всьому містечку. У Лутугіне проходило дитинство і відбувалося моє становлення, аж поки я не повернулася назад до Луганська по закінченню школи. Мій вступ на бажаний факультет провалився через те, що вступним іспитом була російська мова. На моє прохання замінити російську іспитом з української мені відповіли відмовою й порадили вступати на інший факультет. Уже тоді я зрозуміла, що тут щось не так, однак як воно має бути, я ще не знала. Я любила моє рідне місто, як перше, так і друге, тому приймала від них усе, що б вони мені не пропонували.

Після завершення навчання я вирішила подивитись, що відбувається там, по інший бік кордону. Життя за межами східного кордону мені доводилось бачити ще з дитинства не раз, я знала його з власного досвіду та зі слів друзів, що одразу ж після випуску зі школи поїхали до Москви. Проте, я не знала, що відбувається далі Києва. Яке воно життя там, трохи далі на Захід.

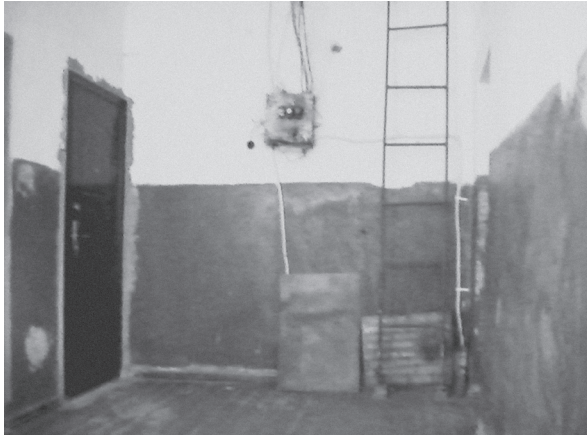
Першою країною Заходу стала для мене Польща. Вона мене настільки вразила різючими відмінностями способу життя, мені здавалось, що «західніше» бути не може. Після кількох місяців перебування у Варшаві, я повернулася іншою людиною. Я побачила нарешті те, як би воно могло бути, про що здогадувалась, але не мала можливості бачити на Сході. Я поверталась додому з рішучим наміром змінити систему, розхитати її зсередини. Подумала, що діти були б до того найбільш готові, тому пішла працювати вихователем у школу-інтернат. Діти і справді вмить відгукнулись на мій демократичний підхід виховання. Я була для них радше старшим другом, ніж вихователем. Вони йшли до мене з усім, що їм боліло, жалілись на деяких вчителів, які їх били чи знущались над ними морально. Вони хотіли просто поділитися болем, а ж хотіла тому болю зарадити. Зараз я розумію, наскільки було наївним думати, що я можу зламати ту гнилу систему. Вона прагнула натомість зламати мене. За те, що я мала нахабство піти проти деяких вчителів і завучів, вони перетворили моє життя на пекло. За деякий час я змушена була покинути інтернат. Це було друге серйозне усвідомлення, що тут насправді щось не так.

Я вирушила далі на Захід, думала Німеччина загартує мене і зміцнить мій дух. Німеччина насправді багато чому мене навчила, і після року перебування там, я знову повернулася в Лутугіне. На цей раз я побачила те, чого не бачила всі двадцять років до того, немов вдягла 3D-окуляри. Усе навколо було прямим відображенням того, що кожен носив у себе всередині. Більшість із нас ще досі мали рабський менталітет та убогу свідомість. Змінити це одній людині було неможливо, навіть група людей не змогла б змінити ситуацію за короткий час. Я збрала валізи й перебралася до Львова. Я тікала? Можливо. Але весь час я думала, як зарадити тим, хто лишився там, скільки це займе часу, що саме я можу для них зробити. Розуміла, що це тривалий процес. Коли я приїздила час від часу провідати батьків, сусіди питали мене про «бандерівців» і лютих западенців. Мої аргументи їх не задовільняли. Тому я заповзялася вчити історію, щоб вміти розтлумачити її людям на Сході. Тим, хто ще готовий був слухати. Була впевнена, що мені вони віритимуть.

Я запрошувала друзів до Львова, і між іншим заводила розмову про Бандеру чи Коновальця. Вони різко переводили тему на щось буденне й не надто суттєве. Не хотіли ні знати, ні чути нічого про витoki конфлікту. Це мене засмучувало, адже я вже встигла зрозуміти, що рабська ментальність – це незнання і небажання знати. Вони казали, що у кожного своя правда. Я була переконана, що Правда одна. І як би хто не спотворював події, Правду ніхто підмінити не може. Я не хотіла опускати руки і зважилася на написання книжки, яка б могла у доступній формі розтлумачити мешканцям Східної України суть повстанського руху і визвольних змагань. Я

збирала інформацію від живих ще ветеранів УПА. Їхні свідчення були більш, ніж переконливі. Дехто питав мене, навіщо це мені, чому я не можу просто жити. Мене ж не покидала надія щось змінити у головах людей, які мені були небайдужі, хоч якось зарадити стихії, яка набіжжася. Я не встигла...

Із початком Майдану наші стосунки погіршувались і відстань зростала. На моє питання, чи вони слідкують за тим, що відбувається у Києві, мені відповідали, що вони не хочуть псувати собі настрої і дивитися негатив. Я застерегла, що коли танки і люди зі зброєю прийдуть в Донецьк чи Луганськ, усі змушені будуть слідкувати за тим, що відбувається, тільки вже з вікон, а не з екранів. Вони відмахувались від цих слів рукою. Я ж знала, що байдужість карається не менше, ніж хибні дії. Тепер я чую в трубі сльози й розпач, але чим я вже можу зарадити, хіба що вкотре відчинити свої двері.

Я і досі ламаю собі голову, чому все так, чому саме там, і чому люди ще й досі залишаються сліпі. Зараз я згадала один епізод, який дав мені пояснення, проте не підказку до вирішення. Одного разу, коли я в черговий раз влітку відвідувала своїх батьків, ми пішли на озеро. Біля нього стояла табличка, що відтепер це приватна власність. Нас це не зупинило, як і решту людей, які там купались. Уже біля озера нас зупинив міліціонер і сказав, що зараз купатись не можна. На нашу бурхливу реакцію він відповів, що в озері плаває труп і очікується слідча група. Ми підійшли ближче, і я побачила дітлахів, які бавились у воді, пірнали й плавали. Неподдалік виднілося тіло потопельника. Діти хоч і знали, проте вони не хотіли на нього зважати, воліли не звертати увагу. Мені стало прикро за тих дітлахів. Згадуючи про це тепер, я розумію ту дитячу наївність більшості мешканців Східної України. Бажання не знати, не задумуватись, не мислити. Заплющувати очі на гнилість системи, відвертатись від трупів у наших озерах і продовжувати купатись далі.

Із початком бойових дій на Сході я втратила багато друзів. Ніхто з нас не загинув, але ми померли один для одного. Ми опинилися по різні сторони блокпостів. Однак попри все я незмінно люблю свої рідні місця, зелені оксамитові пагорби, безмежні поля соняшників, ріки й озера. Кожен постріл та вибух знаходять мене й поцілюють у самісіньке серце. Криваві події на Майдані нагадували страшний сон, здавалося, що гірше бути не може, хотілося швидше прокинутись. Тепер я прокинулася і побачила, що дійсність ще страшніша за нічні жахіття. І ми поволі звикаємо до неї. Попри все навіть знаходимо маленькі приводи для радості.

Дедалі більше антитерористична операція нагадує мені чистилище. Хтось пройде крізь нього, хтось ні. І я не можу знати, чи пройду крізь чистилище я сама, але можу радіти за тих, хто дійде. Бо вийдуть вони оновлені, змінені, чисті. На них будуватиметься нова держава, новітня країна. Це буде їхня земля. Тому без зайвого

пафосу я можу сказати, що хлопці, які відправляються на Схід, є для мене героями. Бо вирушають не знаючи, чи повернуться. Воюють навіть не за свої рідні місця. І не знають, чи побачать самі колись Обіцяну Землю.

Я молюся за них щоранку і перед тим, як іти спати. Закриваючи очі, уже перш ніж заснути, бачу свою дитячу кімнату в Лутугіні. Я змагаюсь із цікавістю, щоб не розплющити очей, бо тоді усе б одразу зникло. Хочу побути трохи вдома і відправитись туди вночі. Так я живу подвійним життям, вночі я на Сході, а вдень на Заході. Я знаю болі перших і других. Мені знайомий відчай обох. Але і також їхні сподівання.

Цієї ночі мені знову наснилося моє рідне місто Лутугіні. Подвір'я з лавками, яке вело до нашого під'їзду. На лавках сиділи сусіди-пенсіонери. Усе було залите яскравим світлом. Сонце сліпило мені очі. Я поверталась, як і раніше, після чергових мандрів і довгої відсутності. Знала, що жіночки будуть мене затримувати і розпитувати про те, де я була весь цей час, тому я поспішала пройти швидше. Привіталась крізь сліпучу завісу сонця, не роздивляючись, хто саме сидить на лавках. Проте вони таки мене затримали, як то завжди бувало. Усі ще були живі і ніхто нікуди не поїхав. Я відказала, що неважливо те, де я була. Головне, що зараз я вдома.

Мене не слухали також, коли я казала, що переклад з російської Лутугіні є неправильним. Адже місто назване на честь геолога Лутугіна, і ніякий він не Лутугин. Мені відповідали, що я надто прискіплива. Я ж наполягала, що місто і гине, тому що воно ЛутуГІНЕ. Тепер місто завмирає (чи точніше вмирає) одразу ж після обіду, а вночі через нього їде важка техніка з Росії на Луганськ. Цілу ніч їде, від початку комендантської години і аж до світанку — танки, танки, танки... А я все думаю, що не варто легковажити словами, особливо, якщо це назви міст чи регіонів. Так само не варто давати навіть жартома інтерпретації Донбасу.

Нехай моя звичайна історія покаже, що ця земля є дорогою для багатьох таких, як я. Попри всі вади та помилки її мешканців, є люди, яким вона безмежно цінна. Бо народила нас такими... десь наївними, десь дитинними та недалекоглядними. І ми самі, народжені на Донбасі, знаємо свої недоліки краще за інших. Тому не поспішайте нас судити, а спробуйте зрозуміти. Вивчіть історію не тільки Західної України, а й Східної, щоб зрозуміти, чому все так, а не інакше. А якщо комусь усе ж захочеться сказати слово «даунбас», подивіться мені в очі і скажіть прямо в обличчя, тому що Я Є ДОНБАС.

*Євгенія Сенік –
уродженка Луганська і мешканка Львова.
Поєднує у собі однаково любов до цих двох міст.
Фото авторки*

Війна проникає у міський простір. У твій затишний урбан-спейс. Лізе з усіх щілин, не цураючись старої бруківки і цегли. Як кислота роз'їдає зрілий мох і молоду траву. Те, що снаряди з лінії фронту не долетять сюди, заспокоює, дозволяє залишатися у своєму пацифістичному вимірі, але переслідує драматичними видіннями. Наприклад про те, як вибухає елітний спортивний клуб – вода з басейну, блакитна, присмно хлорована і прозора стоїть стовпом. Мерехтить у весняному холодному сонці. Серед бризок сніпшотом видно як пролітають плавки «Waterpolo Galiacia». Їх власник щойно був єдиним, хто намагався перекинути луну, заглушену плюскотінням і гулом помп. З усієї його експресивної промови залиті водою і закупорені гумовою шапкою вуха вихоплювали тільки окремі фрази.

– Жалка, таку страну развалілі в дев'яностарам. Строй бил плахой, а страна харошая.

Розбухлим, як родзинки в воді, галицьким тітонькам до нього апелювати було важко. Вони шукали якісь кволі аргументи: «хочецца, штоби дєтї нармальна жили, нам уже позна», але більше запитували: «а-что-же-делать?», занурювалися по плечі, ніби ховаючись у пісок, промовляли тихо, невпевнено і з прибалтійським акцентом. Він заперечував «што єму вот не позна, он би пажил!», вистрибував своїм піджарим тілом на бортик, як на трибуну, поправляв синьожовті плавки – з левом на правій фасолеподібній сідниці і написом «Waterpolo Galiacia» на лівій. Золотий гімнаст на товстому ланцюгу експресивно розгойдувався над впалими грудьми. Розмашисто

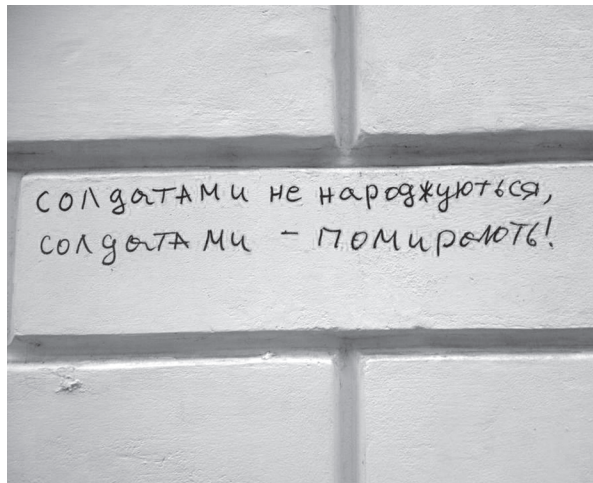
жестикуючи і дивлячись вибалушено на тітоньок згори вниз він кинув ще декілька аргументів і згадав про нормальних казахів з якими служив і про януковича, який відбивав бізнесА. Тітоньки погойдували своїми вічними кульчиками у розтягнутих мочках і якомога міцніше, як за рятівну соломинку хапалися за пінопластові дощечки. На усю стіну майорів банер: «СЛАВА УКРАЇНІ! – (тризуб) – ГЕРОЯМ СЛАВА!».

І ти занурюєшся у прохолодну хлоровану кінозалу, а тоді, вже аж як забракне повітря, наче у страшному сні, виринаєш на поверхню, тяжко відсапуєшся і пробуджуєшся. Виливаєш видіння разом з водою з окулярів. І бачиш, що от воно все є. На місці. Але його може не стати будь-якої миті. Бо війна проникає у місто. Здалека. Не обов'язково в особі озброєного ворога. В особі самих нас знервованих і накручених патріотичними гаслами. Майже у кожного довкола всередині сидить маленький солдатик, який мечеться постійно туди-сюди, підстрибує, щомиті бере когось на мушку і зводить курок. І не кожен усвідомлює, що інстинктивне бажання щоб ефемерний чи детально прописаний ворог сцез, на практиці означає не росу на сонці, а цілком бруталне перетворення людини з плоті і крові на шмат м'яса з очима.

Щоразу, коли хтось вирушає на Схід, а не помітити цього від'їзду не вдається, хочеться думати, що він поїхав серфити на Балі, а дівчата-волонтерки просто витискають йому сік з помаранчів у поліетиленові пакетики і рубають мачете ананаси. Тому, коли бачиш на вулиці молодих хлопців з пошкодженими кінцівками, уявляєш, що це мачете зірвалося з твердої шкірки плоду, або акула заплила куди не слід.

І тільки військова машина з прозаїчною, роздрукованою на А4 запискою «ГРУЗ 200», так ніби йдеться про підвищену плату за проїзд, змушує таки зирнути на дійсність і якомога швидше після того заплющити очі. Заплющити якомога міцніше, поки старий, деренчливий локального вінтажного розливу джип з чорною стрічкою на дзеркалі протискається в заторах між кінними каретами, маршрутками і «Чудо-поїздом». А водії позаду сигналять. А трамвай попереду зупинився, бо переводять стрілки. І студентки медколеджу в білих халатиках тим часом їдять сосиски і слухають в рожевих навушниках якісь весняні мелодії. Скоро вони можливо гратимуть десь в бадмінтон, не зважаючи на те, що війна проникає у їхнє місто через радіо і газети, через розмови на вулиці, через роздратованих водіїв і хлопців, які не знімають форму під час відпустки. Навіть коли йдуть пити, бо поствоєнний стрес це дуже навіть передбачає. Чи може камуфляжі на них просто тому, що тренд? Як жіночі сумочки з витисненим муляжем пістолета.

Остаточно створити собі штучну реальність не дають мобілізаційні білборди і оголошення про збірки коштів. Кожна жінка на вулиці перетворюється на потенційну маму чи сестру призваного. А їхня ж любов і так безумовна, їм, на відміну від дівчат, не потрібно доводити, що ти справжній мужчина. Для них не треба фотографуватися у формі і вдавати, що йдеш, щоб розбурхати емоції. Відтак, кожен ДАІшник стає потенційною загрозою. І кожен ранковий дзвінок у двері. І випадкові люди у під'їзді, прикрашеному пластиковими квітами і репродукцією Сікстинської Мадонни, яку вирізали з журналу і зарамкували, як Матір Божу Замарстинівську. Істерички, які голосять на сонячних площах про убитих дітей не здаються більше божевільними. Через них війна проникає у місто найбезапеляційніше. Від того навіть школярі плетуть маскувальні сітки, які висять у гардеробах, як крила кволого янгола, якому годі

уже піднести себе до неба. І учениці старших класів мліють, коли їм приходить смс, що тата таки забрали на полігон. І чуйні вчителі відтепер намагаються бути обережнішими з лексемами та ідіомами, які можна об'єднати темою «війна і смерть», бо йдеться уже не про абстрактних аргентинців, які замерзали колись на смерть десь аж під Антарктикою, а про цілком реальних сучасників, з якими, можливо, перетинався в супермаркеті. І не зважайте, що на шкільному мурі нашкрабано «1488» – це лише тому, що підлітки сприймають це, як рендомне погане слово.

Білборд «Не уникай призову!» навісає з-за кожного рогу. До нього апелює несміливий напис маркером на стіні военкомату «Солдатами не народжуються, солдатами помирають». Проста, хлопчача відвертість, яку не кожен насмілюється сказати вголос, коли у місто з усіх щілин проникає війна. Щирість, яка вигукує: «Я не хочу ні з ким мірятися сталевістю яєць заради того, щоб мене полюбили!»

Гаська Шиян – письменниця, перекладач, фотограф, підприємець. Сповідує філософію гедонізму, успіх в якому, як виявилось, досягається лише кропіткою і наполегливою працею.

Фото авторки

ФАКТОР ФРАНИКА

ПОЛЬОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Атмосферстійка виставка

Завершували монтувати чергову частину вуличної виставки пронизливих фот Майдану в центрі Франківська. Поряд з'являється вулична прибиральниця з чорним міхом за плечима, покритими помаранчевим «броніком» комунальної мобілізації, що символізує вуличну недоторканність. У неї густе сиве неорганізоване волосся – меланж всіх можливих стадій посивіння, 50 відтінків сірого, стрижка власної ручної роботи. Чомусь здається, що коли стрижеється – дивиться не у дзеркало, а розглядає фото Момблану, вирване з кругосвітнього журналу, знайденого на роботі. У неї гостро завалені відсутністю задніх зубів щокі під розмитими зніцями зібраних автофокусом очей.

Професійною жестикулярною одноходівкою вона спорожнює циліндр одного з центрових смітничків, що ритмічно вкпані вздовж вулиці. Цей – в метрі від підвішеного ряду розпачливих больових фотографій.

Піднімає голову, знайомиться з експозицією і постановляє: «Вже коло мусору понавішували всякого». Воронки на її щоках запальсували, ніби вирішили пробити наскрізний шлях одна до одної.

Мабуть, комунальниця зважила, що ці фоти не є її потенційними клієнтами, не перетворяться на порох за її каденції, а може й ніколи. І у вигині її тіла вмиє з'являється готовність захищати сміття, відстоювати його вандаловідпирність, право на метр власного простору для його аури і право на незатореність шляхів його поширення та відступу. Бо якщо людина любить професію по-справжньому

– то любить її цілком, «з головою», зі скоринкою, по крупинках, смітинка до смітинки, прощаючи їй усе. Справжній професіонал вибудовує ієрархію духовних цінностей від своєї справи – на її вершині – вниз до незначущої суєтної вмирущої решти...

Камуфлятники

На мирних територіях ознакою війни є мода на рольові ігри – і не лише у виконанні нагло підбритої гривні.

Ввечері в бар «ГОСТ» зарулила підсушена діва в блискучих чоботах на обцасах – нижче пояса, і у понтовій камуфляжній сорочці – вище – з «модно» розщипленими манжетами задовгих рукавів. Тобто одягнена «підАто», тільки з розрахунком, що нижня частина – завжди в окопі, то нафіг її камуфлювати? Економ-варіант мілітарі – при чому в усьому: вирішила дозправитись, але як бойовий танк – за рахунок «заправки» – бо ж вона «щойно з-під Дебальцево».

Коли на барі почали відмовляти – пішла по столах. За кожним столом знаходила бородатого чоловіка – при чому на диво результативно – і пробувала «порішати» саме з ним. «Розкручувала» його задимленим голосом – хриплим, підтертим, але пронизливо-чіпким. Злість і крик викликали у неї лише жінки – очевидно, за то, що вони досі не в Дебальцево, а займають місцевих бородатих, яких так критично не вистача їй самій.

Я зовсім не бородатий, тому мене не чіпала, зате ввічливо конфіскувала недорозлиту підгазовану «Шиянську» в темному шклі зі словами «можна пива на винос?».

Допивала її з переможним виглядом, ніби пожирала вогонь з трофейного коктейлю молотова в руці з високо піднятим ліктем: заціпенівши посеред залу і гордо закинувши голову з відвислим в'юнком волоссям нижче лопаток.

Відсутність градусу у пляшці, здається, не помітила: після неї поглядом ще гірше зведених очей полоснула по колу всіх присутніх, і переконавшись, що залишається в центрі уваги, кинулась в атаку на бар. Жбурнути «коктейль Шиянської» не встигла, у нападі помсти за Дебальцево змогла лише вдарити в груди офіціантку. Спроба відбити ще п'ядь території алкоголю закінчилась полоном. Хтось з нетерплячих безбородих присутніх виніс її на руках, мов фронтову наречену, тільки чомусь вперед ногами – інакше не проходила в дверну пройму. Працівниці з вигуками «зараз буде тобі дебільцево» в цей час викликали бригаду бойових санітарів у чорному.

Словом, гібридна війна потрохи проривається у гібридний мир такими сувенірними «осколками Дебальцевого» – при чому це поки що вони сувенірні. І лицами цього миру є ніякі не «вишиватники» – яких не знаю, хто й бачив – а добре

Бар Бос

Виходимо покурити назовні із глибоко закопаного під землю Бару Бос. На середині сходів доводиться обігнути надоб'ємного чоловіка з надтонкою цигаркою слім. Він обережно тримає її кінчиками вказівного і товстого пальців – ніби тонку пір'їну намагається втиснути неушкодженою у велику добре збиту червону подушку лица. Пригальмовуємо, щоб точно попасти у вузький проріз простору між околицями його 50-літнього живота і рапавим рустиком 100-літньої стіни.

За мить він, посилено голосно дихаючи, невдоволено піднімається теж, ніби примусово евакуується:

– Мене унизительно заборонили там курити, хоча там тот же открытый воздух, что и здесь. Они соединены. Этот мелколищый думает, что поймал Бога за бороду. А на самом деле – за лобок, выше не дотянулся, – безадресно бурчить Круглий, тобто до всіх, хто трапляється. – Я мог, конечно, перевалить через плечо одним приемом самбо...

– Сам Бог – найкращий прийом, – відгукнувся довгов'язий присутній, схожий на моряка Папая – хиткий за «морською інерці-

єю», тільки вже погашений – як марка, що пройшла півсвіту у приклеєному стані. – Бар Бос створений для того, щоб кожен, хто туди заходить, вважаючи себе босом, міг вийти звідти, почувавшись Барбосом, і навпаки.

– Вот я и не буду его бросать, брошу просто бычѣк, буду мимомѣтом. – На темній від дрібного дощу бруківці, серед мокрих ясных недопалків, з'являється «новенький», найпомітніший – сухий, білий і тонкий.

– Видишь, какой броский.

– Давайте я його приберу, щоб ви могли без зазіхань і зітхань совісті спокійно продовжувати застілля, нічого не соромлячись? – Папай, зробивши контрольний хиток тілом, підбирає козирний недопалок і відносить в смітник.

Плани Круглого вмить змінюються і замість того, щоб рушити в підземелля, він дістає ще одну «слімку».

– Как тебя зовут? Ты знаешь, я честно живу, и сам сбиваю пепел со своей догорающей жизни, и не кому-то под ноги, и не в чужую пепельницу, и не в чью-то молодость. Но тебе я многим обязан.

– Ніщо не робиться заради майбутнього, все робиться заради того часу, коли воно робиться. Просто невидиме майбутнє – це єдине виправдання безглуздості «текучого моменту», – відповідь Папая виявилась не менш несподіваною, ніж дії.

Круглий нахилиється і збирає всі недопалки навколо, виправдовуючись:

– Ти мене пробач за мою мову – вона трофейна, перенасичена словами ворога.

– Говорить, як вам зручно, мова повинна зручно сидіти – як широкі сімейки. Я взагалі вважаю, що ідеальна мова мала б бути такою, що чим частіше вживається слово – тим воно коротше.

– Як тебе звати? – перепитує Круглий, в одній руці затиснувши бички і неспалену слімку, іншу простягаючи Папаю. – Ідьом вниз, я тобі поставлю.

Коли ми спустились вниз, вони стояли коло барної стійки. Круглий продовжував питати «як тебе звати?». Бармен наливав Папаю вірменського коньяку зі словами: «Йому вже третій раз за сьогодні тут виставляють. Коля, як це тобі вдається?»

ВАНЯ ТА ІГОР ЇХАЛИ ДОДОМУ

Прокинулася зранку і подумала, що не хочу їхати авто-стопом в гості до батьків, але про розклад автобусів, маршруток не дізнавалася. Тягну час, розумію, що не хочу триндіти з водіями, хоча й їхати всього 200 з гаком кілометрів. Все ж таки зібралася, за годину вже була на трасі, хвилин зо п'ять постояла і зупиняється мені якийсь джип з українським прапорцем вгорі. Виходить з переднього пасажирського місця худорлявий чоловік, трохи нижчий за мене, у тільняшці в жовто-блакитних кольорах і зав'язаною на плечі стрічкою таких же кольорів. Питаю, чи до Рівного їдуть. Каже:

- Не, до Бродів.
- Ну, так Рівне ж по дорозі, – кажу я.
- Та не, через Рівне не їдемо, – і щось питає у водія.

Я кажу, що мені в саме місто й не треба, можуть на трасі залишити. Підходжу, бачу, що водій – кремезний чоловік, одягнений у військову форму. Він говорить, щоб сідала і що Рівне все ж таки по дорозі. Сідаю, на задньому сидінні половина простору забита рюкзаками. Все у зеленуватому хакі-кольорі. Думаю, або військові, або з батальйонів.

- Ти з Житомира? – питає водій.
- Да, звідси їду, – відповідаю я.
- А ми з Донецька їдемо, – каже він.
- То вам, мабуть, багато що є розказати, – кажу я.
- Не, – і махають головами.

Якось спочатку так незручно лізти в душу, але питаю, чи з батальйонів. Водій каже, що з розвідки, з бригади. Я такий

номер бригади не знаю, питаю, звідки вона. Кажуть, що черкаська, але самі вони з Львівщини та Закарпаття. Намагаюся якось не мовчати і розповідаю про те, що знімала чи чула про 30-ту новгород-волинську та 95-ту житомирську і як у військовому госпіталів Києві була в четвер.

Познайомилися з ними. Вони женуть додому. 110 км за годину це був мінімум, ще перед постами ДАІ трохи зменшували, ну і на світлофорах перед містами. У них десять днів на відпустку. Десять днів з дорогою. З кінця травня.

Водій Ваня (назвемо його Ванею) каже, що вчора приїхали в Київ, але їх знайомі хлопці не відпустили, тому вони відпочивали (і показує рукою, що випивали) і зранку зібралися в дорогу. Його друг Ігор (назву його так) суперсором'язливий і спокійний чоловік. Говорить значно менше за Ваню.

Водія вдома чекає дружина і син від першого шлюбу, Ігоря чекають батьки та бабуся. Обидвом за 35 і обоє мали просто чарівні очі. Принаймні, це мені дуже запам'яталося.

Ігор згадав про шеврон «укроп». Дзвонить до когось і каже:

– Слухай, можна тебе попросити, зроби, будь ласка, два шеврони з «укропом». І ще... футболку мені зроби «фашист» або «нацист». Добре? Дякую.

Повертається до мене і каже:

– Ми ж для них фашисти. Ну, так я на собі і напишу, що я фашист. Укropи... обзивали нас укropами, а тепер от як тала-новиті люди зробили, що аж гордо носити.

– Ти як ставишся до Правого Сектора? – питає мене Ваня. Я настільки цього не чекала, що втратила і дар мови, і обережність.

– Ну... знаєте, під час Майдану не дуже хороші речі там чула...

– Знаю, – каже він розуміюче, – але там теж дуже хороші хлопці є, дуже хороші. Я ж був у Правому Секторі, в батальйоні, але потім пішов.

– Легалізувався, – сміється Ігор.

– Ага, – сміється у відповідь Ваня. – Там спочатку все добре було. Але ж знаєш, там з багатьох різних організацій люди: з «Тризуба», УНА-УНСО, «Білого Молоту»... Були у мене командири з «Тризуба». По двадцять років їм, ну або двадцять з чимось. Жодного досвіду в бойових діях не мали. Як так, то роби те, роби інше, а як в бій, то відразу: «Дядя Ваня, що робити?». Я й пішов потім звідити. Але є дуже толкові хлопці там, да.

– Це ж треба буде трохи теплого одягу взяти з дому, – каже Ігорю Ваня.

– Да, треба, я от думаю про термоодяг.

– Та не, ти шо, він же загоряється раз два, – відповідає Ваня.

– Да, ти прав, але на бойові ясно, що щось інше вдягати треба.

Вони дуже хотіли поїсти борщу. Зупинилися при якомусь мажорному на вигляд ресторані вже після Новоград-Волинського. На дворі велика територія гарно оздоблена всякими кущами та вазонами, а ще зроблена стеля, як решітка, і по ній в'ються всякі плющі. Біля нашого столика ще міні-фонтанчик, де вода наче з глечика ллється.

– Знаєш, Ваня, коли все закінчиться, буде у мене такий двір і будемо ми сидіти, ноги у фонтан звисимо і будемо жарити свинку, – каже Ігор.

– Або сепарів жарити будемо, – сміється Ваня. Як на мене, то сміявся він добродушно.

Вони замовили собі борщу, на друге м'яса і ще по 100 грам горілки. Я хотіла каву, але офіціантка сказала, що в них нема світла, тому кавовий апарат не працює. Я сказала, що мені і просто кип'ятком можна залити. Вона кивнула, що щось придумає.

– Я так люблю м'ясо, – каже мені Ваня, коли їм подали їжу.

– Тоді мені краще не казати, що я вегетаріанка, – сміюсь я.

– А чого так? – питає мене.

– Та колись тварин стало шкода, от і перестала їсти, – відповідаю.

– Серйозно? А я от охотник. Але як все закінчиться там і я повернуся, то більше не буду охотником... Люди жорстокі.

– І навіть рибу не будеш ловити? – питає Ігор.

– Не, не буду.

Я не зовсім зрозуміла його причину, але виглядав він розчулено.

Коли Ігор пішов в туалет, до Вані хтось подзвонив. Він щось кілька разів перепитував, потім опустив голову і каже:

– То що, завтра назад гнати? Я то можу...

Він прикрився однією рукою і стирив з очей сльози. Я відвернулася, щоб хоча б кудись подіти незручність. Він договорив, ми витримали паузу і я питаю:

– Вам що, назад треба?

Якраз приходить Ігор. І Ваня каже, що має довідку чи посвідку тільки на виїзд із зони АТО, а щоб їхати додому, треба було ще щось мати. Ігор каже, що все владнає, і щоб той не переживав.

Вони випили по дві і замовили ще 100 грам на двох. Офіціантка принесла, вони розлили. Підняли, замовчали і кажуть мені: «Третя за тих, кого вже нема».

Помовчали. Ігор дивиться на Ваню:

– Слухай, ти або зараз сентиментальний, або в тебе температура – очі блищать.

– Та не, я нормально. А очі – вони вже стільки часу такі.

Не пам'ятаю як, але розмова зайшла про жінок. Ваня сказав, що хоче двох доньок і що зараз якраз 10 днів відпустки, щоб над цим попрацювати. Вони двоє сміялися, а Ігор сказав, що заздрить, бо не знайшов ще свою другу половинку.

– Знаєш, – затягує Ваня, – я тоже думав, що після першого шлюбу нікого не знайду більше. Тоді приїхав з Москви і просто нічого не стало, нічого. Почав працювати охоронцем. І от ми якось машину привозили в один банк, а там так мені жінка запримітилась. Пишна така, але фіфа, знаєш, з золотими кільцями. Я так подивився і думаю, та не треба я їй. Грошей тим більше нема. Потім я з тієї фірми пішов, почав у рейси їздити, заробляти непогано. Приїхав назад, прийшов до неї через півроку та й кажу: «Давай ввечері на каву підємо». Вона погодилась, але ми не пішли. – Ми з Ігорем таку запитальну паузу витримуємо. – Я напився, – у цей момент Ваня починає реготати, і ми з ним.

– Знаєш, – продовжує він, – я не хотів тоді влюбитись, але вона у мене просто таку повагу викликала, та й така щира і добра була. Оцим і взяла.

Врубили світло в барі. Ігор схопився з місця і каже, що хоче музику, хоче просто послухати музику. Побіг до офіціантки, а Ваня мені каже:

– От він всю дорогу просить, щоб я йому музику з телефону включав. А я так не можу. Я звик слухати тишу і чекати. Так і зараз не можу слухати музику. Їду от дорогою, дивлюся на поля і наче щось так очима шукаю.

Прийшов Ігор і нам включили музику.

Ми вже їхали далі і Ігор каже до Вані:

– Знаєш, я от щось зараз додому не хочу. Може, хіба тільки на день-два і далі десь їхати.

– Чого це ти? – питає Ваня.

– Зараз оце ж всі питать будуть, що там і як, а я так не хочу говорити, – відповідає Ігор.

– Да... Я перші два дні нікому не казатиму, що приїхав. Просто хочу поспати на своєму ліжку. У мене таке велике ліжко, – протягує він і додає, – знаєш, я тим, хто мене питає як Там, кажу: бери повістку, приїжджай і дивися.

Висадили вони мене під Рівним і полетіли далі: спочатку до Ігорових родичів вечеряти, а далі Ваня ще на Закарпаття.

*Вересень 2014
Юліана Паранько*

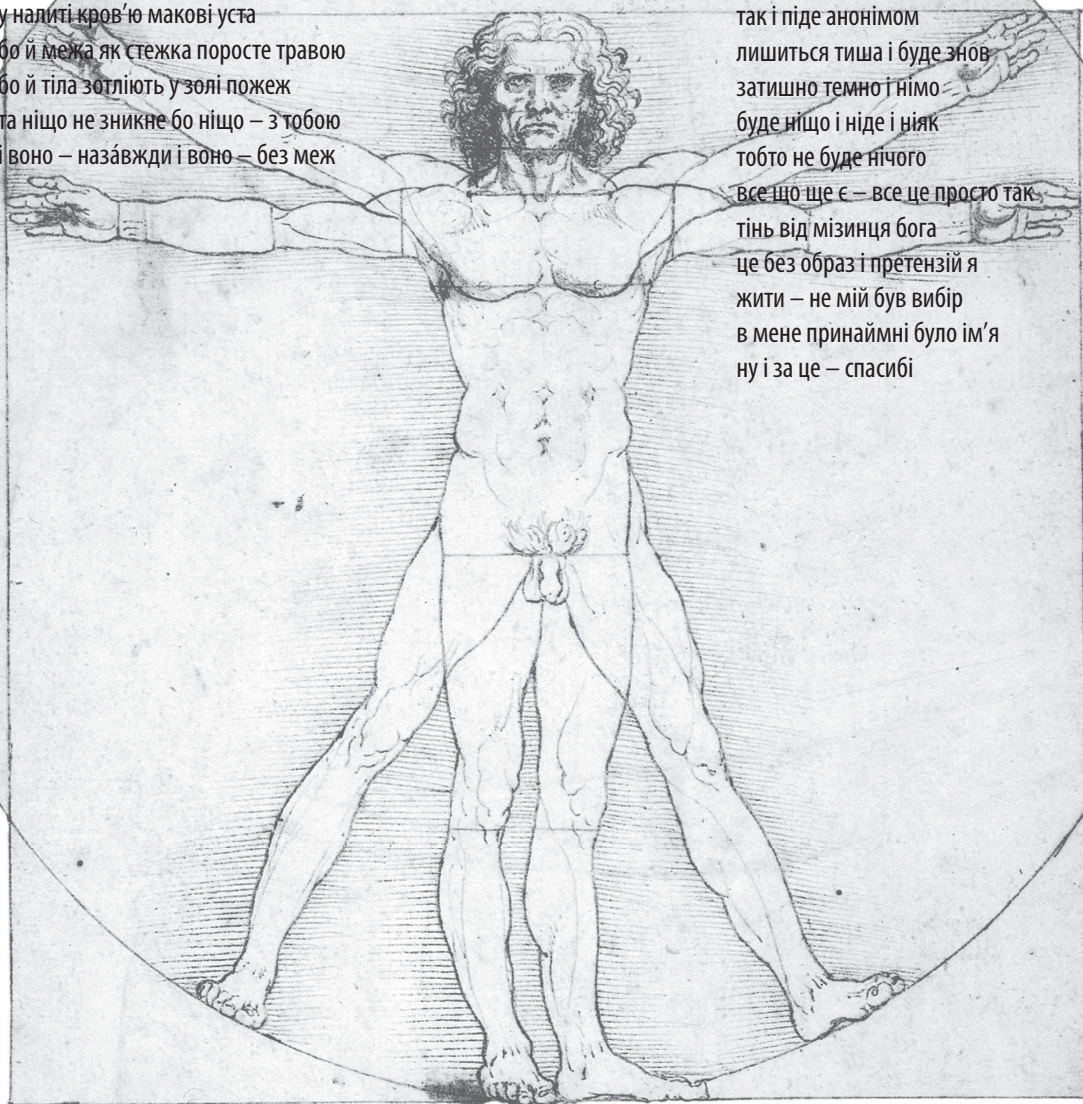
іздрик: **МОБІЛІЗАЦІЯ СЛОВА**

пів-на-пів

пів життя вчишся жити
пів життя – померати
а живеш і вмираєш невідомо як
висіваєш дітей – виростають солдати
і ідуть убивати за червоний мак
висіваєш вірші – проростають марші
прокладаєш стежку а вона – межа
страшно бути юним сумно бути старшим
і в усьому першим впізнавати жах
пів життя – на мутки
пів життя – на терки
а в сухому залишку – трепетне ніщо
як уста торкались солоно і терпко
як обійми рвались наче свіжий шов
не було нас вічно і не буде стільки ж
вся оця двіжуха – миті марнота
це було б трагічно та сміються вірші
у наліті кров'ю макові уста
бо й межа як стежка поросте травною
бо й тіла зотліють у золі пожеж
та ніщо не зникне бо ніщо – з тобою
і воно – назавжди і воно – без меж

безіменний

котяться писанки зносить дахи
чутно всеношну і галас гульвіс
видобуває бог з-під пахви
глиняний свій обріз
мир – це війна а війна – гешефт
термін контракту вийшов
бог повернув неймовірний блеф
і заслужив на тишу
сам собі все що створив програв
сам же у себе й виграв
більше нема в нього жодних справ
з творенням парадигми
бог – це любов а любов – обман
щоб запустити суще
суще щезає немов туман
води зникають і суша
бог не назвався коли прийшов
так і піде анонімом
лишиться тиша і буде знов
затишно темно і німо
буде ніщо і ніде і ніяк
тобто не буде нічого
все що ще є – все це просто так
тінь від мізинця бога
це без образ і претензій я
жити – не мій був вибір
в мене принаймні було ім'я
ну і за це – спасибі

СТІНИ МОЖУТЬ ГОВОРИТИ

Люди спілкуються різними методами. Часто, щоб відчувати свою причетність, нам хочеться швидко висловитися перед усім світом: поширити свою ідею чи заклик, думку, зізнання або пропозицію. Для цього може забракнути підписників у Фейсбук і з плином часу пост просто загубиться серед новин.

Дехто з нас залишає послання на міських мурах, аби воно якнайдовше доносилось до багатьох реальних людей, впливало на їхній настрій, або й амбітніше — на їхню позицію. З іншого боку, для автора це можливість заявити щось анонімно і гостро, не боячись наслідків.

Вулиця — це найдавніша дошка оголошень. Часто міські стіни стають індикатором настрою, потреб і навіть культурного розвитку суспільства.

Музей Street Wall (Стріт Уол) — це блог у Фейсбук, галерея з фотографіями стріт-арту. Походить зі Львова, сторінка ведеться українською мовою. У цьому віртуальному місці колекціонуються фотографії списаних стін з різних куточків навколишнього простору. Там залишаються стіни, які до нас говорять. Цей блог і журнал «Просто неба» через рубрику, яку ви зараз читаете, намагаються продовжити життя вуличному мистецтву.

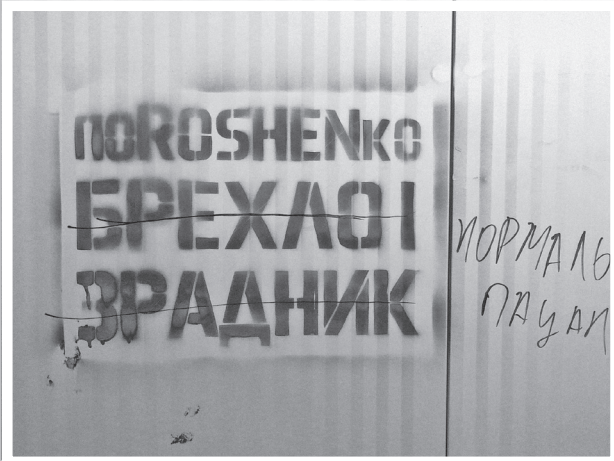
Стріт-арт, графіті, трафаретні написи і рукописні тексти, вуличні плакати, стікери і мозаїка — все це стосується тимчасового, яке одного разу може зникнути від палючого сонця, води чи перебудови. Тому його важливо зберегти, оскільки це ознака часу і контексту, яка буде цікавою щонайменше для істориків і майбутнього покоління.

Будь-хто може стати творцями цього музею, просто надсилаючи свої фотографії зі стріт-артом на електронну скриньку streetwallmuseum@gmail.com. Обов'язково при цьому вкажіть орієнтовне місце, де була зроблена фотографія.

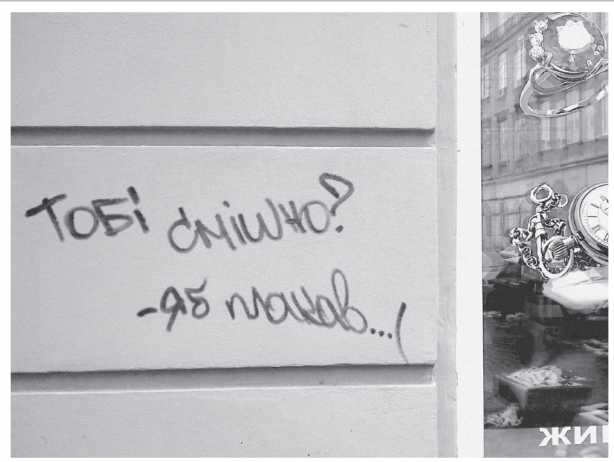
СТІНИ МОЖУТЬ ГОВОРИТИ

СТІНИ
МОЖУТЬ
ГОВОРИТИ

СТІНИ
МОЖУТЬ
ГОВОРИТИ

СОЦІАЛЬНИЙ ЛІФТ

«Просто неба» презентує новий проект Оксани Васьків-Кукул. Відтепер у кожному номері – комік-стріп «Соціальний ліфт». Говоримо про суспільні проблеми у формі коміксу, шукаємо візуальні метафори там, де немає відповіді, акцентуємо на маргінальному.

Оксана Васьків-Кукул
Дизайнер, художник-графік. Одна з постійних авторів «Просто неба».
Співпрацює з різними інституціями та культурними проектами міста Львова.
Карикатурист журналу «Ukrainian Chicago». Веде блог «Mediacomics» у мережі Facebook

Як Ви можете допомогти бездомній людині?

Просто відірвіть цей купон і віддайте людині, яка потребує інформації.

ДЕ ПОЇСТИ?

день	час	адреса	організація
понеділок	12.00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	20.00	перехрестя вул. С.Бандери та Городоцької - сквер поблизу храму Св.Ольги та Єлизавети	Молодіжне громадське об'єднання «Надія Є!»
вівторок	12.00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	13.00	проспект Червоної Калини, 127 а	Пресвітеріанська Церква «Божий Мир»
середа	12.00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	12.00	вул. Мельника, 8	Церква «Християнська надія»
	13.00	вул. В. Великого, 14 а, кінотеатр «Сокіл».	Громадська організація «Нагодуй голодного»
	22.00	5-ий перон Залізничного вокзалу	
четвер	12.00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	13.00	вул. Слобідська, 1 а (бічна вул.Зеленої)	Пресвітеріанська Церква «Божий Мир»
	14.00	сквер біля Порохової вежі	ЛМГО «Спільнота взаємодопомоги «Емаус – Оселя»
	18.30- 19.00	Піший патруль: Порохова вежа – ц- ва Переображення – ц-ва Св. Андрія – вул. Банківська – ц-ва Св. Ольги і Єлизавети	Спільнота Святого Егідія
п'ятниця	12.00	вул. Б. Хмельницького, 189 а	Згромадження «Мілес Єзу»
	15.00	сквер біля Порохової вежі	Пресвітеріанська Церква «Божий Мир»
субота	13.30- 14.00	Піший патруль: Порохова вежа – ц- ва Переображення – ц-ва Св. Андрія – вул. Банківська – ц-ва Св. Ольги і Єлизавети	Спільнота Святого Егідія
	14.00	біля палацу Г. Хоткевича	церква «Осанна»
неділя	15.00	сквер біля цирку	
	15.00	вул. Слобідська, 1 а (бічна вул.Зеленої)	Пресвітеріанська Церква «Божий Мир»

Де отримати теплий одяг:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр, 16.00 - 18.00
Тел.: (032) 233-10-49 (гаряча лінія)

Львів – Винники, вул. Винниченка, 3
(бічна Миколайчука, «Галактика»)
Понеділок – П'ятниця, 10:00–13:00,
«Осередок Кофоеда» («Оселя»)

Де помитися, підстригтися і випрати речі:

Львів – Винники, вул. Винниченка, 3
(бічна Миколайчука, «Галактика»)
Понеділок - П'ятниця 9:00 - 14:00
«Осередок Кофоеда» («Оселя»)

Де переночувати:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр, 18.00 - 20.00
Тел.: (032) 233-10-49 (гаряча лінія)

Де отримати реєстрацію та відновити паспорт:

вул. Кирилівська, 3 а,
Львівський міський соціальний центр
(юридичні консультації, відновлення втрачених документів,
постановка на облік, реєстрація за переважним
місцезнаходженням).
Тел.: (032) 233-14-79, 233-10-49.

Де можна поступово відновити своє життя?

м. Львів-Винники, вул. І. Франка, 69.
Спільнота взаємодопомоги «Оселя»
(життя в спільноті, праця для свого утримання,
навчання та допомога іншим)

Дорогі друзі!

У нашому місті стоять контейнери для одягу, взуття, книг. Якщо у Вас є речі, які Вам не потрібні, але можуть ще комусь послужити, – віднесіть їх до контейнерів! Спільнота «Емаус – Оселя» використовує ці речі для соціальних проектів – допомоги безпритульним та малозабезпеченим людям, багатодітним сім'ям та переселенцям із зони АТО та АР Крим.

Адреси контейнерів:

1. вул. Валова, 18а (біля входу у Музей ідей);
2. пл. св. Юра, 5 (біля входу в Собор Святого Юра);
3. пр. Червоної Калини, 70 (біля входу у Церкву Різдва Пресвятої Богородиці);
4. вул. Широка, 81а (біля входу у Церкву Вознесіння);
5. вул. Симоненка, 5 (біля входу у Церкву Святих Володимира і Ольги);
6. вул. Джорджа Вашингтона, 12 - на розі з вул. Пасічна (Заправка «ОККО»);
7. вул. Ю. Липи, 12 (Заправка «ОККО»);
8. вул. Новознесенська, 34 (біля входу в Храм Пресвятої Богородиці – Володарки України);
9. вул. Городоцька, 319а (біля входу в Церкву Христового Воскресіння)

27

МИСТЕЦТВО
ОБОРОНИ

придбавши цей журнал, ви допоможете бездомним людям